

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

XXXVI. N. 16 (43)

ANTRADIENIS, (Tuesday),

BIRŽELIO (June) 12 D., 1951 M.

SIX CENTS

Vogeler buvo kankinamas

Washington. — R. A. Vogeler, kuris buvo kalinamas komunistinėje Vengrijoje ir nesenai grįžęs į JAV, po keturių savaičių buvimo ligoninėje vėl atgauna pajėgas. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad jo prisipažinimai, jog jis šnipinėjęs ir vykdęs sabotazus, buvo vengrų komunistų išgauti kankinimais. Po suėmimo jis buvo 78 valandas tardomas ir kankinamas. Kad neužmigtų, budeliai jį mušė, kišo į šaltą vandens ir girdė stipriais gėralais. Kaip Vogeler pažymėjo, po

tokių kankinimų žmogus nusitoja jėgų spirtis ir pasirašo, kas jam pakliama.

Bylos metu jo tariamų gynėjų buvo komunistų agentas. Jis negalėjo ne tik pasinaudoti amerikiečio advokato pagalba, bet jam nebuvo leista net susi-

sekti su JAV atstovybe.

Vogeler mano, jog komunistai jį suėmė tik todėl, kad turėtų priedangą perimti į savo rankas jo atstovautą Standard Electric Corporation. Taip pat komunistai ta byla tikėjosi sukompromituoti JAV.

DINGUSIŲ ANGLŲ DIPLOMATŲ NESURANDA

Londonas. — Prieš 14 dienų dingę be žinios du anglų diplomatai — užs. reik. ministerijos Amerikos skyriaus vedėjas MacLean ir buvęs antrasis Britų atstovybės Washingtone sekretorius Burgess, kuris nesenai iš pareigų buvo atšauktas už tai, kad, sulaikytas Virginijoje už per greitą važiavimą, nenorėjo policijai paklusti, remdamasis diplomato neliečiamumo teise.

Dingusių visoj Vakarų Europoje ieško 15.000 agentų, bet ligi šiol nepavyko jokių jų pėdsakų aptikti. Jų šeimos yra gavusios telegramų iš Paryžiaus ir Romos, bet manoma, kad jas yra jų vardu kažkas kitas pasiuntęs.

Kur jie gali būti, kol kas yra tik spėjama. Prileidžiama, kad jie gal kur tik linksminasi, nes tarpais ir vienas ir kitas mėgė paūžti. Bet kartu bijoma, kad jie gali būti patys pabėgę į Sovietus arba būti pagrobti.

BUS PADIDINTI PAJAMŲ MOKESČIAI

Washingtonas. — Atstovų rūmų finansų komisija galutinai priėmė projektą, kuriuo padidinami paskirų asmenų ir akcinių bendrovių pajamų mokesčiai. Pagal naująjį projektą paskiri mokėtojai turės mokėti apie 12½% daugiau, kaip ligi šiol ir tai valstybei duos apie 2.900.000.000 dolerių. Akcinių bendrovių šie mokesčiai padidėja 5% ir tai duos į metus apie 2.000.000.000 dolerių.

Numatoma, kad naujas įstatymas pradės veikti nuo šių metų rugsėjo 1 d. Nuo tos pat dienos pradės veikti ir nauji kapitalo pajamų mokesčiai.

Kaip pranešama, slapčių dokumentų bei žinių perdavimo kodų netruksta, bet ir be dokumentų abu dingusieji diplomatai pakarkamai žino diplomatinį jų JAV santykių bei pasitarimų. Jei jie pabėgę pas Sovietus, galėtų padaryti nemažos žalos, kas neabejotinai JAV smūgiui. Juo labiau, kad JAV dar nepamiršta, jog anglų tarnyboje buvo ir atominių paslapčių šnipai Dr. K. Fuchs bei Dr. A. N. May ir į Vengriją pabėgęs kosminis spindulių tyrinėtojas L. Janoszy. Šie da-

lykai anglams kelia didelio susirūpinimo, ir jie deda visas pastangas dingimą išaiškinti.

ATOMINĖSE ĮMONĖSE DIRBA 90.000 DARBININKŲ

New Yorkas. — New Yorko valstybės Prekybos Rūmų konferencijoje JAV atominės energijos komisijos pirmininkas G. Dean pareiškė, jog JAV atominės energijos gamyba yra išaugusi į vieną didžiausių krašto pramonės šalių. Ligi šio mėnesio pabaigos į ją bus įdėta beveik 2.500.000.000 dolerių. Atominės energijos įmonėse šiuo metu dirba 90.000 asmenų. Didžioji jų dalis atlieka vyriausybės vykdomus darbus.

Dean nurodė, kad šiuo metu dirbama prie vandenilio bombos gamybos, pagerintų atominių artilerijos sviedinių bei raketų. Taip pat esanti padaryta pažanga atominių povandeninių laivų bei lėktuvų motorų srity.

ZYDAI IS VOKIEČIŲ REIKALAUJA 1.500.000.000 DOLERIŲ

New Yorkas. — Amerikos Sionistų Tarybos pirmininkas Lipsky įteikė Vaist. Departamento sekr. Achesonui raštą, kuriame JAV prašomos paremti žydų pretenzijas, kad vokiečiai jiems sumokėtų 1.500.000.000 dolerių nuostolių atlyginimo. Žydai nurodo, kad vokiečiai jiems yra padarę nemažytą skriaudą. Ligi karo pabaigos 6.000.000 žydų nuo jų svarbu esą, kad tai būtų padarankos žuve, o likusieji tapę visiškai skurdžiai ir benamiai.

— Brazilijoje netoli Nova Iguaçu, traukiniui susidūrus su gazolino tanku, 51 asmuo žuvo ir 47 buvo sužeisti.

Korėjos fronte

Tokio. — Po smarkių kovų Jungt. Tautų pajėgoms pavyko užimti svarbią Chorwon-Kumhva sritį, iš kurios pasitraukdami, komunistai paliko žymius kiekius karinių medžiagų. Bet kitose srityse, ypač į rytus nuo Hwachon užtvankų, jie atkakliai spūsi. Esamomis žiniomis jie čia telkia naujas pajėgas ir galimas dalykas, jog, pasinaudodami lietingu laikotarpiu, ruošiasi naujam puolimui. Kai kuriuose fronto ruožuose jie sutelkė gana stipriais artilerijos pajėgas, kurios stengiasi sulaukyti Jungt. Tautų pajėgų žygiavimą.

Gen. Van Fleet štabo žiniomis nuo gegužės 16 d., kada komunistai pradėjo savo antrąją pavasario ofensyvą, ligi praėjusio šeštadienio jie neteko 170.400 vyrų užmuštų arba patekusių į nelaisvę.

Toli į Šiaurės Koreją neis

Ziniomis iš Washingtono, Jungt. Tautų pajėgos gal būt galėtų dabartines komunistų gynimosi linijas sunaikinti, bet nelaukiama, kad jos eitų toli į Šiaurės Koreją. Tam esą praktinių karinių sumetimų. Be to, galimas dalykas, jog čia turi įtakos ir diplomatiniai pasitarimai bei susitarimai. Pastarosiomis dienomis Korejoje ir Tokio lankėsi gynybos sekr. Marshallis. Jis pareiškė, jog su taikos pasiūlymais jo kelionė nieko bendro neturi. Jis taip pat neatvežęs ir naujų karinių

direktyvų. Vis dėlto manoma, kad ši jo kelionė turės įvykių eiga įtakos. Tik gal turės praeiti kiek laiko, kol bus įvertinti jo surinkti duomenys ir padarytos iš jų reikiamos išvados.

ISVIJO IS AUSTRIJOS SOVIETŲ REPATRIACINĖ KOMISIJA

Salzburgas. — Amerikiečių karinė vadovybė jėga pašalino iš čia Sovietų repatriacijos komisiją. Kadangi nuo praeitų metų rugsėjo mėn. ji repatriavo vos 26 rusus, amerikiečių įstaigos nusprendė, kad tos komisijos buvimas yra nepateisinamas, ir pareikalavo, kad ji ligi birželio 8 d. išvyktų. Rusams reikalavimo neįvykdžius, amerikiečiai sukrovė į sunkvežimį visą rusų turtą, paėmė juos pačius ir, nugalėję prie Sovietų zonos, perdavė viską Sovietų atstovams. Išskiriant tai, kad Sovietų komisijos šoferį teko jėga iš automobilio ištraukti, jokių kitų incidentų neįvyko.

Manoma, kad Sovietų komisija todėl nenorėjo išvykti, jog turėjo ne tik repatriacijos, bet ir kitų tikslų. Prisidengdami tariamais repatriacijos reikalais, jie galėjo susitikinėti su savo agentais ir varyti šnipinėjimo darbą bei vadovauti vietos komunistams.

— Gubernatorius Dewey paskelbė birželio 10-16 dienomis New Yorko valstybėje Tėvo Sa-
vaite.

BRADLEY ATVYKO Į LONDONĄ

Londonas. — Gen. Bradley, po pasitarimų su gen. Eisenhoweriu Paryžiuje, atvyko į Londoną, kur tarėsi su anglų karo ministru Shinwell ir aukštaisiais angų karininkais. Spaudos atstovams gen. Bradley pareiškė, kad Europos Atlanto pakto kraštai, organizuojant apsaugą nuo komunistų puolimo, gali daugiau padaryti, kaip pačios JAV. Labai svarbu esą, kad tai būtų padaryta laiku, ir tam esančios dėdamos didelės pastangos.

Paklaustas, ar turėtų būti į sąjungą priimtos ir Graikija, Turkija, Ispanija bei Jugoslavija, Bradley atsakė, jog tai

yra politinis klausimas, į kurį jis nenoris leistis. Bet kartu pažymėjo, kad kariniu atžvilgiu yra geriau, kai sutelkiama daugiau pajėgų.

Tarp kita ko Bradley pažymėjo, kad dar neišspręstas vidurinio jūros vyriausios karinės vadovybės klausimas ir esą tam tikros painiavos, nes ne visas šis rajonas įeina į Atlanto pakto sąjungą. Bet ta vadovybė būsimai sudaryta, nelaukiant kol bus išspręsta visos šios sritys apjungimo klausimas. Vyriausioji Vidurinio jūros regiono vadu būsiąs paskirtas vienas Italijos generolų.

JAV vyriausio karo štabo viršininkas gen. Omar N. Bradley išvykęs į Europą inspektuoti karinių pajėgų. Čia jis žengia į Prancūzijos karo ministeriją Paryžiuje, kur tarėsi su prancūzų krašto apsaugos ministru Jules Moch ir aukštaisiais karininkais.

Rusai palaiko bolševikų imperializmą

Birželio 3 d. Muenchenė (Vokietijoje) Hofbrauhaus salėje

PRIMTAS NAUJAS KARO TARNYBOS ĮSTATYMAS

Washingtonas. — Priimtas ir persiųstas prezidentui pasiūlyti naujas karo tarnybos įstatymas, kuriuo šaukiamųjų amžių sumažinamas nuo 19 metų ligi 18½ ir sudaroma pagrindas visuotinei karo prievolei. Naujasis įstatymas karo tarnybos laiką pailgina nuo 21 mėnesio ligi 24. Bet juo draudžiama šaukti jaunesnius kaip 19 metų karo tarnybai, kol nesumobilizuoti visi karo tarnybai tinkami vyresnio amžiaus vyrai, kurie be žmonos nieko daugiau neišlaiko. Aukštųjų mokyklų mokiniams karo tarnyba gali būti atidėta, kol jie baigia mokslą arba sulaukia 20 metų.

Įvyko mitingas prieš sovietinę vergiją. Jį suorganizavo Antibolševikinis Tautų Blokas, į kurį įeina atstovai 12 tautų, kurių tėvynės yra pavergtos Sovietų Sąjungos. Tame bloke, kurį daugiausia vadovauja ukrainiečiai, dalyvauja ir lietuviai. Mitinge taip pat kalbėjo ir lietuvių atstovas. Tačiau nei tame bloke nei mitinge nedalyvauja rusai. Tie rusai, kurie yra pabėgę iš Sovietų Sąjungos, nors ir kovoja prieš komunizmą, bet nepritaria visų Sovietų Sąjungos pavergtų tautų laisvę. Turbūt dėl to kai kurie rusai plėšė skelbimus, kviečiančius rinktis į minėtą mitingą.

— Pijus XII įkūrė naują Dodge City, Kansas, vyskupiją, kurios pirmuoju vyskupu paskyrė msgr. J. B. Franz iš Springfield, Ill.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Pranešama, jog prez. Trumanas artimu laiku paprašys kongresą paskirti dar 7.000.000.000 dolerių JAV karinėms bazėms užsieny sustiprinti.
- Ziniomis iš Washingtono, Korėjos kare dalyvaujantieji kraštai svarsto naują taikos pasiūlymą komunistams.
- Anglų spauda rašo, jog galima laukti, kad dėl susilpnėjusios sveikatos karalius Jurgis VI atsistatydins.
- Anglija numato ateinantį rudenį pasiųsti į Vokietiją dar vieną šarvuotųjų diviziją.
- Sovietai pradėjo Berlyno srityje telkti savo sprausminių lėktuvų dalinius.
- Ruhr'o srities pramonininkai pareiškia, jog JAV turėtų kas metai skirti po 1.000.000.000 dolerių karo sugriautai ir po karo išmontuoti šio krašto pramonei atstatyti, nes tai esą reikalinga gynybai nuo Sovietų pasikesinimų sustiprinti.
- Sovietai Rytų Vokietijos įstaigoms įsakė nebeįsiviešinti tarpininko susisiekimo pasų sovietinėje zonoje gyvenantiems mokslininkams bei technikos specialistams ir nebeįsiviešinti keliauti į Vakarų Vokietiją.
- Ziniomis iš Formozos, nuo balandžio 27 d. ligi gegužės mėn. pabaigos komunistai Kinijoje suėmė 300.000 asmenų. Daugelis jų nužudyti arba kalinami.
- Rhode Island pietuose ir dalyje Connecticuto balandžio 10 d. buvo jaučiamas silpnas žemės drebėjimas.

RYTŲ VOKIETIJA JAU TURI APIE 12 DIVIZIJŲ

Berlynas. — Rytų Vokietijos vadinamoji liaudies policija naujai pergrupuota į pajėgesnius kovos vienetus. Jos pajėgas sudaro 35 pėstininkų daliniai, 9 artilerijos, 4 šarvuotųjų, 2 pionierių ir 2 ryšio bei žinių.

Naujai sudarytų grupių pajėgumas prilygsta jėgai motorizuoto - mechanizuoto pulko. Kiekvienoje jų yra po 2000 vyrų ir jos turi artilerijos, tankų, pėstininkų, ryšio, sanitarijos, pionierių, minosvaidžių bei

prieštankinės ir priešlėktuvinės gynybos dalinius. Tokių grupių yra suformuota daugiau kaip 30 ir bendras jų pajėgumas lygus 10-12 Sovietų divizijų.

Vakaruose vis dėlto abejojama dėl jų kovos vertės, nes esamomis žiniomis tik 40-50% liaudies milicininkų yra ištikimų komunistams. Apie 200 jų kas mėnesį pabėga į Vakarus. Be to, jų kovos vertė mažina tai, kad apginkluoti labai įvairių tipų vokiškais ir sovietiniais ginklais.

Mirusiojo kard. Dennis Dougherty laidotuvių, Philadelphiaje, dalyvavo kardinolai (iš kairės į dešinę): Thomas Tien (Kinietis), Francis Spellman (New York), Samuel Strich (Chicago) ir Edward Mooney (Detroit.).

UŽ GERKLĖS PAIMTI POETAJ

Poezijoje pirmoj eilė Simkūš iškelia S. Nerį, L. Girą ir A. Venclovą. Neris išleido 1945 m. eilėraščių rinkinį "Lakstin-gala negali nečiuolbėti." Buvo parašiusi apmatus 2 poemom, bet jų nebaigė. 1946 m. buvo išleistas jos raštų dvitomis ir jos eilėraščių rinkinys rusų kal-ba "Moj kraj", už kurį 1947 m. jai buvo suteikta 1. jo laipsnio stalininė premija. L. Gira su-kūręs visą eilę sovietinių sone-tų ir sirgdamas rašęs poemą, bet jos nebaigė. Ypač stengėsi iškelti lietuvių ir gudų "amži-ną draugystę" ir "skamban-čias komjaunuolių dainas", taip pat labai dievino rusų kal-bą. Jis, anot Simkaus, "pasisa-kė prieš įvairius tylenius, lau-kiančius "įkvėpimo"... įspėdi-nėjo rašytojus, kad nepasimau-tų ant nacionalistų pavadžio". Ir Butkų Juzė "eilė eilėraš-čių apdainavo pokarinį Stalininį penkmetį". Tačiau, nepaisan-tų nuostolių (mirusiųjų), "bolševikų partijos vadovauja-mi ir nukreipiami, mūsų poetai vystė toliau tarybinę lietuvių poeziją." "Partijos kritika (tik-riau — įsakymas, už kurio ne-nykdamą tuojau atsiveria Si-biro plotai...) mobilizavo mū-sių poetus kovingai kūrybinei veiklai." Čia pirmasis išėjo T. Tilvytis su savo "Šikšnospar-mais", kur "poetas su pykčiu demaskavo nacionalistinius banditus, prisidengusius kry-žiumi ir sutana", skelbdamas, kad "jie išsigims su pragaro ir vėlnio mitais"... Užtat jo poezi-joj "ryškus socialistinis realiz-mas", ypač rinkiny "Baltijos vėjas" ir "Usnynė". Taip pat jis gerokai pataisė (tikriaus — sukomunistino) savo "Artoje-litis" ir "Dičių". Viskas jau čia eina pagal partijos direkty-

vas. "Usnynės" tikslas — "jro-dyti, kad darbo valstiečių vie-nintelis tikras draugas tėra ta-rybų valdžia." 1950 m. išleido sovietinio laikotarpio poezijos kūrinių rinktinę, kur taip pat "demaskavo amerikietinius im-perialistus", be to, išvertė Ma-jakovskio poemą "Leninas" ir parašė "Is Vilniaus į Stalina-badą". Už nuopelnus komunis-tų partijai šiemet Tilvyčiui už-jo "Ant lietuviškos žemės" rin-kinį suteikta 50 tūkstančių rublių stalininė premija. Ta-čiau, nepaisant to, kai kurie Amerikos lietuvių laikraščiai dar mėgina Tilvytį ginti ir už-sistoti kaip nekomunistą.

A. Venclova su eilėraščių rinkiniu "Obelis kur augalo-ta", "Salies jaunystė" apdai-nuoja Lenina, Maskvą, "stali-ninę draugystę", pasisako "prieš amerikietinius imperialis-tus" ir t.t. (ypač eilėrašciais "Čerčilis", "Karo kurstyto-jams"...). 1950 m. išleido sa-vo kūrinių rinktinę, 1948 m. rusų kalba Maskvoj išleistas jo bolševikinių kūrinių rinkinys "Kraja Nemana". Išvertė į lie-tuvių k. Puškino "Eugenijų O-neginą", "Varinį raitelį". Taip pat parašė visą eilę bolševiki-nės publicistikos straipsnių, kelionės įspūdžių, suredagavo S. Nerio ir P. Cvirkos raštus, parašė libretą pirmaj sovieti-nei operai iš M. Melnikaitės gyvenimo.

K. Korsakas po karo išleido eilėraščių rinkinį "Paukščiai grįžta" ir daugiausia dėmesio skyrė komunistinei kritikai. Y-pač sovietai garbina jo eilė-raščių "Jums", kur puola mos "buržuazinio - nacionalistinio-raugo liekanos mūsų krašte." 1950 m. išleido eilėraščių rin-kinį. Žymią pažangą padarius

Simkus konstatuoja Valsiūnie-nę, išleidusią 3 pavadinimais rinkinius ir 2 poemias: apie Melnikaitę ir Sukockienę, kur ji "stipriai išreiškia neapykan-tą nacionalizdams." Savo eilėraščiuose skelbia, kad "bur-žuaziniai nacionalistai, dažnai besidangstą kryžiaus ženklų"— "kryžkelį žudo beginklį žmo-gų, prie sienos kala kūdikius mažus." Tur būt, "poetė" su-klydo adresatuos, vietoj čekis-tų įrašydama "nacionalizdi-kus." Todėl ją Simkus taip ir iškelia. Iškopė aukštyn ir V. Reimeris su V. Mozūriunu. Jo būdingi eilėraščiai "Mus veda partija", "Komjaunimo maršas", "Po kolektyvo vėliava" labai iškeliami. Kadangi pa-čiam Reimeriui netenka vilkti nepakeliamos ir kolektyvinius ūkius sugrūstų baudžiauninkų naštos, o tik pagal partijos rei-kalavimus, realybę klastuo-jant, juos aprašinėti, todėl jis čia ir mato "stebuklų stebuk-lus." Simkus iškelia jo rinkinį "Žemės saują", ypač eilėraš-čius "Partorgas" ir "Komjau-nuolė." 1950 m. išleido antrą eilėraščių rinkinį "Saulėtekiai", be to, Maskvoj išleistas jo rin-kinys "Rovesniki" ("Viena-amžiai").

Putinas, "buržuazinio perio-do literatūroje užėmęs vieną iš pačių centrinių vietų, kaip sim-bolistinės krypties atstovas, sa-vo poetinę kūrybą grindęs ide-alistine pasaulėžiūra... tik su Tar. Lietuvos išvadavimu iš hitlerinių fašistų nagų ryškiai pasuko į tarybinę poezijos ke-liją", taip Simkus apibūdina jo naujausią poeziją. Eilėrašciais "Tėvyne", ciklu "Didžiojo spa-lio vaizdai" ir "Didžiojo spalio garbei", anot Simkaus, "poe-tas tvirtai ir aiškiai pasisako

už Didžiojo Spalio pergalę, už socialistinę revoliuciją, iškelia žmonijos genijaus Lenino vaid-menį proletarinę revoliuciją." Toliau Simkus geria jo eilėrašciais "Tarybinų Tau-tų Seimai", "Uzbekistanas", "Alšer Navoj", o ypač jo "Kantata Tarybų Lietuvai", sukurta sovietinės Lietuvos de-simtmečiui paminėti. Jų poe-tas sako, kad "šeimof giminin-gų tautų su Stalinu brangių vardu žygiuosim, kur Lenino kviečia Aukštai vėliava supla-snojus, "Kur sielą žavėdamas šviečia Skaistus - komunizmo rytojūs!" Taip jau "savo kūry-ba einas drauge su gyvenimu" poetas, 1950 m. išleido naują eilėraščių rinkinį "Sveikinu žemę". Be to, išvertė visą eilę Puškino, Krilovo, Nekrasovo kūrinių, imkėvicius "Konra-dą Valenrodą" ir "Krimo so-netus."

Po keliolika naujų eilėraščių taip pat parašė P. Valčiūnas su A. Lastu. Užtat kur kas di-desnę "pažangą" padarė "bu-vēs buržuaziniiais laikais idea-listinės ir dekadentinės pakrai-pos atstovas" A. Churginas, kurs, visados plaukėsi kur šilčiau ir riebiau, dabar jau išmoko "atsiliepti į pačius aktualiausius reiškinus." Eilėraščių rin-kininiu "Ugnis" sveikino Raud-on. armiją, antruoju rinkiniu "Saulės taku" apdainavo "Maskvą amžinąją", "Tbilisį", "Leningradą" ir t.t. 1950 m. išleido eilėraščių rinkinį "Po spalio Vėliava" tas buv. "Vai-ro" bendradarbis, dabar jau persiauklėjęs ir išmokęs, tik-riau — pakeitęs savo kailį, "poetas sukūrė pluoštą kovin-gų eilėraščių, nukreiptų prieš buržuazinius nacionalistus, prieš reakcingą kat. kuniją". Jo "Armija mūsų — pergalė mūsų" paversta net dainuoja-ma sovietine daina. Pasizymė-jo taip pat kaip Puškino, Kril-ovo, Nekrasovo, Ševčenkos, Majakovskio, Šekspyro kūrinių vertėjas.

Is kitų Simkus dar iškelia pa-rasiusius po-keletą eilėrašciais vadinamų propagandinių eilė-raščių Justą Palemoną, Jovara-Kriščiūną, E. Mieželaitį, ku-rio "Palydų daina" ir "Mes ei-sim į darbą" paverstos sovie-tinėmis dainomis, vadinietį Alb.

žukauską, visoj eilė eilėraščių apdainavusį kom. partiją ir kol. ūkius. VI. Sukockis davė dainą "Talkininkų maršas" ir kt. Eug. Matuzevičius "dau-giausia poezijos skyre kolūki-niam kaimui, keletą eilėraščių paskyrė šlovinajam kom. parti-jai, komjaunimui", pastebi Simkus. Jis ypač iškelia Matu-zevičiaus "Pabaigtųjų dainą", "Buvusiame barono Ropo dva-re" ir kt. Jis taip pat nemaža dirbo kaip rusų klasikų ir ta-rybinės poezijos vertėjas ir kaip redaktorius.

J a u n i e j i pasirodė jau-nųjų almanachu "Jaunieji", periodikoje ir kitur. Pirmoj vie-toj iškeliamas A. Jonynas, drauge su Macevičium išleides "Kolūkiečių laiška draugui Stalinui", VI. Grybas, kuris "apdainuoja" kom. partiją, Sta-liną su Leninu, toliau — Juo-zas Macevičius, Jonas Lapašin-skas (iškeliamas ypač už jo "Ačiū Stalinui"), Tatjana Ro-stovaitė, Petras Gaulė, P. Šir-vys, Vyta. Rudokas, P. Keido-sius, J. Kalvaitis ir kt. Jų visų propagandiniai "kūriniai" Sim-kuo virto "galinga ideologine jėga."

D r a m o s srity minimi B. Dauguvietis, J. Baltušio, A. Griciaus, J. Paukštelo ir kai kurių kitų rašytojų, pasirodę spausdiniai. Ir apie juos visus Simkus padaro tokią išvadą: "mūsų tarybiniai rašytojai, mokymiesi iš rusų ir kitų tarybinių tautų rašytojų, vykdydami draugo Stalino ir bol-ševikų partijos nurodymus, už-tikrintai žengia pirmyn." Tai-gi, toji visa "kūryba" tėra tiek-verta, kiek ji yra agitacinė, kaip tat pripažįsta ir pats Sim-kus.

Dar daugiau: tai tas pat, jei lietuvių imtų himnais garbinti Hitlerį, Musolinį, nacių partiją, kaip kad dabar lietuviškių bol-ševikai ar jų klusnūs tarnai garbina Staliną, kom. partiją. Ir juo daugiau "garbini" — juo toliau "poezija" bus apšaukta "meniškesne", "nenutolusia nuo gyvenimo"... Bet negarbin-si — tuo pačiu užsitarnausi nemokama bilietą į Sibirą...

Užtat visai nieko negirdėti apie K. Jakubėną, K. Borutą, H. Lukauskaitę, J. Greičiūną, J. Zlabį ir visą eilę kitų.

Jis turi 15 jaunųjų graduantų klasėje

Jis nėra jų tėvas, tačiau jie yra nariai jo "šeimos". Jis žino, kad būsimasis lavinima-sis yra užtikrintas, nes jis yra Savings Bank išdininkas. Penkiolika šių vaikų ir mer-ginų turi šiame banke savo sąskaitas. Kai-kurių iš jų buvo banke atidarytos jų tėvų arba senelių, jiems tik gimus.

Tai yra sena tradicija Massachusetts val-stybjėje, kur 189 Savings Bank padeda tau-piems žmonėms per lėtąsias kartas — kaiku-riems net per šimtmečius.

Dėl labai gerų atsiliepimų, saugumo ir patarnavimo šie bankai Massachusetts žmonių pasirenkami pinigams taupyti la-biau negu kurios kitos panašios įstaigos.

Užikite tuojau į draugišką jums Savings Bank ir pradėkite taupyti dėl savo vaikų auklėjimo — ir jūsų pačių aprūpinimo atei-tyje.

The
Savings Banks
of Massachusetts

All deposits insured in full under Massachusetts law

TITO APSTATE SAVO DRAUGĄ

Triesto bankininkas Camillo Castiglioni savo laiku buvo ži-nomas kaip turtingiausias bu-vausios Austro-Vengrijos žmo-gus. Dar pačioj pradžioj jis suvokė, kokia ateitis laukia automobilių bei aviacijos pra-mone, ir šioj srity išvystė labai plačią veiklą, kuri jam atneš pasakiskų pelnus. Ilgainiui jis pasidarė savininkas Vokietijos "Auto-Union", kontroliavo Ze-pellino, BMW, austrų Daimler ir italų Fiat įmones, o taip pat stambios įtakos turėjo ir didie-siems bankams.

Kaip po pirmojo, taip ir po antrojo pasaulinio karo Castig-lioni plačiomis spekuliacijom su-gėbėjo dar padidinti savo tur-tus. Bet štai, sulaukusį 70 me-tų, Castiglioni iškilo keletas stambių nepasisekimų. Nepa-vyko jam cukraus biznis su Graikija ir prakišo keletą stambių biržos spekuliacijų. Bet ypatingai jį sunervino Ju-goslavijos Tito.

Po karo Castiglioni vis dau-giau įsileido į tarpininkavimą tarp Vakarų bei komunistinių kraštų, ir 1947 m. net pasida-rė Tito finansinis patarėjas. Tito tuo laiku dar nebuvo nutraukęs su Maskva ryšių, bet jam būtinai reikėjo Vaka-rų finansinės paramos, nes Maskva negalėjo jam tos pa-ramos suteikti. Ir šiuo laiku Castiglioni suvaidino ypatingą vaidmenį. Kaip dabar aiškėja, jo patariamasis Tito ir nusi-su-kio nuo Kremliaus. Pagaliau gudriajam Triesto finansininkui pavyko Tito net palenkti pareikimui, kad jis noris at-sisakyti pretenzijų į Triestą. Bet iš savo pusės Castiglioni taip pat labai žymiai pasitar-navo Jugoslavijos diktatoriui. Tarp kita ko, Standard Oil ir Shell tuo laiku dar nenorint Jugoslavijai parduoti naftos, Castiglioni Tito aprūpino, ži-noma, aplinkiniiais keliais, So-vietų ir rumunų nafta. Paga-liau 1949 m. Castiglioni buvo oficialiai įgaliotas gauti iš A-merikos bankų Jugoslavijai stambesnę kreditą.

Po 8 mėnesių Castiglioni grįžo su laimikiu — Jugosla-vijai jis buvo gavęs 40 milio-

nų kreditą, kurio pusė buvo tuojau ir išmokėta. Bet kai Ti-to patarėjas dabar pareikalavo jam pažadėto 600.000 dolerių atlyginimo ir "arbatpinigių" išleistų 120.000 dolerių, tasai staiga apkurto. Šiaip taip Castiglioni iš jo iškrastė tik 50-000, ir tai dalį prekmis. As-tuoliolika mėnesių jis tuo rei-ka-lu su Jugoslavijos vyriausy-be susirašinėjo, bet nieko ne-pešė. Tuomet, pritrūkęs kant-rybės, jis apskundė Tito už sutarties laužymą Milano teis-mui. Bet čia prakišo. Teismas pareiškė, jog jis negali priver-siti Belgrade sėdinti Tito laiky-tis privačios sutarties. Tik Castiglioni ne toks žmogus, kad tuo reikalą baigtų — jis užsimojo ir atsilmti, kas jam priklauso, ir atkeršinti sukčiui Tito. Byla jo advokatas rūpina-si toliau, ir Castiglioni tikisi, kad pagaliau iš Italijoj esan-čio Jugoslavijos turto jam bus teismo tie 600.000 dolerių at-skaityti. O kol kas jis stengia-si Tito leisti pajusti, ką reiškia finansiniam pasaulio Castig-lioni. Jau ir pralaimėjoji by-la Castiglioni nereiškia visiško pralaimėjimo. Ji parodo, kad Tito ne tik politiška, bet ir ūkiškai nepatikimas partneris. Ir to dalyko reikšmė Tito jau gavo progos įvertinti. Castig-lioni panaudojus savo ryšius, jau tikras 100 milijonų dolerių JAV bankų kreditas Jugosla-vijai staiga buvo atšauktas. Ir reik manyt, kad čia dar tik pradžia. Tito turi plačių ūki-nių interesų, ir Castiglioni ne-pareis progos jam kiekviena proga kyšteliti koją.

• Skrybys Amerikoje labai sumažėjo, prasidėjus Korėjos karui, nes padidėjo moterų vilnis gauti gera atlyginimą už vyra, jei jis būtų mobilizuotas ir kariudamas žūtų.

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-9391

Tuesday
Trips to
Grocery
Dressmaker
Dentist
Husband
(at office)
Neighbors
Wint.

15 miles
4 miles
8 miles

Just for fun I added them up

Mano vyras kartą pastebėjo man, kad moterys, atrodo, daugiausia laiko praleidžia telefonu kalbėdamos.

"Ir apie ką jūs ten kalbate?" paklausė manęs.

Taip, praeitą mėnesį kiekvieną kartą, kai tik ka pasaukdavau telefonu, pasi-tydavau, kam skambinau ir dėl ko.

Tai buvo maisto krautuvi, siuvėjai, dan-čistai, klausdavau kaimynų, norėdama pa-tykrinti, ar ten nenuėjo mano vaikai, suk-

dama prie telefono vyra jo įstaigoje, kad man šį tą parneštų. Pasitakė ir paprastų skambinimų telefonu. Sakysime, buvo su-trūkęs vamzdis ir reikėjo pakviesti specia-listą pataisyti.

Vakar aš suskaičiavau, kiek mylių tele-fonas man sutaupe, nes nereikėjo pačiai ten eiti. Sudėjus, dėl idomumo, pasirodė, kad tik per vieną mėnesį susidarė daugiau kaip šimtas mylių.

Man būtų reikėję ten eiti...

Neturėdama telefono, būčiau turėjusi ten eiti arba važiuoti mašina ir pirkti ga-zoliną. Prieš tai aš nevažiuodavau, kiek daug pinigų telefonas man sutaupe. O la-ko? Tik reikia pagulvoti apie tas valandas, kurias praleidžiam savo reikalus bevarvy-dami. Telefonu tai atliekama per kelias minutes.

The
Telephone & Telegraph
Company
NEW ENGLAND

**Big in value
little in cost**

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly
—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915, at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917 authorized on July 12, 1918.

Reentry at Brooklyn, N. Y. approved on May 25, 1951

SUBSCRIPTION RATES	PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$5.00	Amerikoje metams \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00	Vieną kartą savaitėje metams \$3.00
Foreign yearly \$5.50	Užsieny metams \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams \$3.50

417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV. 8-7012

Lietuviai!

Prieš dešimt metų, birželio 14-21 d., sovietinis okupantas nusiaubė lietuvių tautą pirmuoju masiniu trėmimu. Lietuva neteko tomis dienomis arti 40.000 gyventojų. Su pasikartojusia okupacija atėjo ir tebeina trėmimo bangos. Jų pasėkoje į Rusijos plotus jau išvežta apie 550.000 lietuvių. Trėmimams galo nematyti, ir jo nebus, kol bus sovietinė valstybė, nes priverčiamaisiais darbais ir deportacijomis pagrįsta visos jos ūkis, nes žmogaus pažeminimas ir asmenybės sunaikinimas plaukia iš sovietinės ideologijos.

Trėmimais sovietai vykdo patį baisiausią nusikaltimą prieš žmogų, nes laužo pagrindines žmogaus teises: suardo šeimas, atima vaikus nuo tėvų, išrauja žmogų iš savo krašto ir įstumią jį į mirštamai naikinančias nepakeliamos šalčio, bado, persekiojimo aplinkybes. Naujųjų laikų vakariečiui, kuris rašo žmogaus teisių chartas, permaža yra pasipiktinti ir protestuoti prieš šią naujųjų laikų išrastą barabarybę. Jai turi būti pasipriešinta.

Mes žinome, kaip priešinosi mūsų broliai tėvynėje. Dešimtys tūkstančių krito kovoje. Bet dviasia nepalūžo, ir pasipriešinimo nemutraukė. Vakarų stebėtojas su nuostaba priima jų žygius. Bet ir jie tėvynėje ir mes vakaruose esame per silpni, kad pašalintume sovietinę sistemą ir broliams grąžintume žmogaus teises. Tik visų tautų solidarios pastangos gali sugriauti sovietų sukurtą pasaulio kalėjimą.

Vakarų pasaulis jau pradeda tai suprasti. Mūsų, kurie esame tarp vakariečių, žodis ir raštas turi būti įjungtas tam susipratimui ir apsisprendimui pagreitinti. Minėjimų progom ar per visas dienas spaudoje, susirinkimuose, pasikalbėjimuose keltume vakarų žmonėms tuos baismus, kuriuos išgyveno ir tebegyvena mūsų tauta.

Visu savo buvimu būkime gyvuju skundu, liudijimu ir įspėjimu; įspėjimu vakariečiams, kad sovietiniai lageriai yra sukurti ne tik dabar pavertiesiems. Jų budeliai tiesia savo rankas ir į tas tautas, kurios dar laisvėje yra; įspėjimu, kad tik vakarų pasiryžimas pašalinti sovietinę sistemą pašalins ir priverčiamųjų darbų stovyklas, pašalins pavojų nuo laisvojo pasaulio, o pavertuosius išves į laisvę. Visomis progomis parodykime tikrąjį, be maskės, sovietų veidą.

Mums patiems, esantiems vakaruose, birželio 14-21 d. tebūnie priminimas, kad sustiprintume pasipriešinimo frontą prieš sovietų vykdomą tautos naikinimą. Sovietai siekia sunaikinti žmogų, kuris lietuviškai galvoja, lietuvišką kultūrą kuria. Naikinimo akivaizdoje tebūnie karštas pasiryžimas emigracijoje išlaikyti lietuvį.

Tebūnie pagarba šeimoms, kuriose auga jaunimas su lietuviška širdim ir kalba. Tebūnie pagarba kovotojams už lietuvišką mokyklą. Tebūnie pagarba rašytojui, dainininkui, vaidininkui, dailininkui, mokslininkui, spaudos ir kitam darbininkui, ir tebūnie su meile, su parama lydimas jo darbas. Tebus padėka tam, kuris su atodūsiu užpraktikuotu pinigų remia Lietuvos laisvinimo ar kultūrinės kūrybos žygius.

Sovietai išblaško lietuvius po plačius tyrus. Bet išblaškytuosius jungia tėvynės ilgesys ir karštas troškimas bent mirti tėvynėje. Tvirtėtoja ir tarp mūsų ryšys. Per pasaulio Lietuvių Bendruomenę pavirskime vieningą organizuotą jėgą. Laisvinimo pastangas dar labiau sutelkime apie laisvinimo organus, susidrausdami nuo kokios separatinės veiklos.

Žygiai lietuvių bei vienybei tarp savųjų išlaikyti tebus mūsų atsakymas okupantui, su giliu sielvartu minint savuosius, draugus ir nežinomuosius tremtinius, kankinius ir žuvusius; su meile ir pasididžiavimu sekant kovojančių žygius. Jų aukos, žygiai ir mūsų pastangos tebus vordan tos Lietuvos blaivesnės ateities, kuri stiprėjančiais vilties pragiedruliais veržiasi pro tirštus neviltes rūkus.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaivinimo Komitetas

V. Vokietija,
1951. V. 30 d.

Birželio 14 skausmingai ir neišdildomai įsirėžė į mūsų atmintį. Jos daugiausia pabūgė atsidūrėm vakaruose. Turėtume jaustis laimingi, kad ji nebesikartoja mūsų akyse ir su mumis. Bet laimingi būti negalime, kada žinome, jog likusieji tėvynėje jau pergyveno 7-8 tokias ir dar žiauresnes deportacijų bangas. Perdaug bausių įsivaizduoti nelaimę deportuoto žmogaus — šeimos išardymą, greitesnį ar lėtesnį naikinimą Sibiro šalty, alky, paniekimui. Nemažiau siaubinga iš perspektyvos matyti tautos deportavimo ir naikinimo eigą. Per dabartinius nelaisvės metus iš Lietuvos jau išvežta 550.000. Prikaitant išimtus iš Lietuvos vokiečių okupacijos metu, Lietuva yra netekus 850.000, arba daugiau kaip 25-30%.

Globalinė piktybė

Tačiau lietuviai ir kiti baltiečiai yra tik dalis tų naikinamųjų. Dalino Nikolajevskio ir kitų buvo skaičiuojama, kad sovietinėse darbo stovyklose esą 15-20 mil. Bet sovietų buv. vyr. prokuroras, kuriam buvo tekę vartoti sovietinių bausmės lagerių kartoteką Maskvoje (ir kuris pats paskui pateko į sovietinį kacetą) nurodė bendrą skaičių 25-30 mil. (Der Spiegel, 1951. 5. 23). Jo minimas skaičius gali būti naujesnis ir tikslesnis, nes paskutiniu laiku ateina žinios apie masines deportacijas iš Vengrijos ir kitų satelitinų kraštų.

Jei vidutinis laikas, kurį ištvėria deportuotieji, esąs neilgesnis kaip treji metai, tai vien nuo antrojo pasaulinio karo pradžios per sovietų kacetus turėjo pereiti tris kartus po 15-20 mil. (imant minėtus kuklesnius skaičius). Prieš tokius skaičius blanksta žuvusiųjų skaičiai karo metu. "Taikos" metai pražudė daugiau gyvybių nei kruviniausi pralinkusio karo metai.

Karas ir taika — tie žodžiai iš papratimo vartojami. Iš papratimo ir suplikacijoje tebegieda: nuo bado, maro ir karo apsaugok, Viešpatie. Ir gegužės mėnesį laisvėje esantieji garsiai šaukia: Karaliene taikos... Bet sovietinių kacetų akivaizdoje tu žodžių turinys seniai pasikeitė. "Pax sovietica" reiškia irgi karą, kuriame ginkluotasis paima beginklį, suriša ir žudo jį nesiginantį. Tai pasaulinio mato žmonių skerdykla, o ne taika... Karo baidosi visi. Ir visą energiją įkinkė, kad tik atitolintų baisiojo atomo panaudojimą. Kaip turėtų sutelkti energiją propagandai prieš sovietinius globalinio mato mirties malūnus. O akivaizdoje šventojo taikos žodžio piktnaudžiavimo visi laisvieji ir pavertieji galėtų visa širdimi maldoje šaukti: **nuo sovietinės taikos apsaugok, Viešpatie!**

Tik solidarumas

Per mažai ir per silpni esame, kad galėtume iš esmės tėvynėje likusiems ar išvežtiesiems padėti. Nei atskirų žmonių nei atskirų tautų pastangos neišspręs tautų žudymo problemas, kuri virsta jau globalio mato. Tautų naikinimas galima sustabdyti tik visos žmonijos pastangomis. Visuotinis piktas tegalima pašalinti tik visuotiniu laisvųjų ir pavertųjų solidarumu.

Laisvasis pasaulis tai ima suprasti. Niekaados nebuvo tiek kalbų apie Europos vienybę ir solidarumą. Ima suprasti, bet nemori praktiškų išvadų iš to daryti. Iš esmės niekaados europinis pasaulis nebuvo toks nesolidarus kaip šandien akivaizdoje sovietinės grėsmės. Šveicarų dienraštis "Die Tat" po paskutinės Europinės Tary-

Už negalinčius kalbėti

J. BRAZAITIS

pinigais (Laisvoji Lietuva, 1951, kovo-balandžio mėn.).

Ne iš karto praregėjom. — Prof. A. Maceina savo naujausioje knygoje "Jobo drama" kalba apie "kraštines situacijas," kuriose atsidūręs žmogus pradeda galvoti apie savo egzistencijos giliausią esmę. Žmogus tada visu aiškumui praregi, ima kovoti už savo buvimą išlaikymą... Tai tinka ir tautų gyvenimui. Mes esame atsidūrę tokioje "kraštinėje situacijoje", ir mes esame praregėję, kur yra tautos sunaikinimo priežastis. Mumyse atbūdo pasiryžimas kovoti ir į tą kovą pašaukti visą pasaulį. Bet mūsų tragedija, kad mums su

areopagą — JTO. Demokratiškos malūno ratai lėtai sukasi, bet sukasi ir pagrindiniai. JTO pradėjo nuo žmogaus teisių kodifikacijos, toliau priėmė genocido konvenciją. Dar toliau ekonominėje bei socialinėje komisijoje pritarta minčiai medžiagą apie priverčiamąjį darbo stovyklas surinkti. Artėja diena, kada Sovietų Sąjunga turės būti sodinama formaliai į žmogžudžių ir tautų žudžių suolą.

Ir mūsų įnašas

Mūsų, kurie vieni iš pirmųjų vakariečių patekom į sovietinius malūnus, pasipriešinimo pastangos nenuėis veltui. Kaip buvo sunku iš pradžių prakišti ką nors apie sovietinius žiaurumus. Šiandien jau "neutrarioj" šveicarij, kada baltietis rašytojas Schaperis savo šimtas ir kelintoje paskaitoje ištiesai skaito Lietuvos partizanų atneštą šv.

Tėvui laisvą, klausytojų minios verkia. Šiandien Vokietijos žurnalistai prašo tos rūšies medžiagos. "Jūs nelaimės pavyzdžiu norim parodyti saviešiams, kas mus laukia."

Kiekvienai JTO sesijai šaukėme skaičius, pavardėmis, datomis, pavyzdžiais apie genocido veiksmus, kuriuos vykdo jų kolega JTO narys bolševikas. Mūsų šauksmai iš pradžių buvo kraunami po gelumbe be jokios eigos. Dabar jau pažanga, kad mūsų pateikta medžiaga išdalinama formaliu keliu visiems JTO sesijų nariams.

Didžiausias indėlis tai tėvynėje likusių kraujas ir kančios. Bet jie yra padarę net daugiau. Lietuvos partizanų pastangomis buvo paleista į vakarus knyga su partizano atsiminimais, kuri gali pasakyti vakariečiui daugiau nei eilės memorandumų.

Ateis laikas, kad bus išgirstas nuolatos kartojamas mūsų prašymas ištirti sovietų vykdomą tautų žudybę, ją pašalinti, pašalinti okupantą, grąžinti iš trėmimo dar likusius gyvus. Mūsų prašymai yra vienas iš daugelio šauksmų, kurie privers pagaliau JTO prabilti.

Tolimesnės kova prieš iliuzijas

Prabilus kada nors JTO ar jau viskas bus pasiepta? Ne, dar tik pradžia. Ji geriau negal nieko. Pasmerkimo aktas gal pagaliau atidarys akis vakarietinei visuomenei ir pažadins jos pasiryžimą. Ligi tai įvyks, dar teks didelėmis pastangomis kovoti ne su sovietais, bet su eile vakarų iliuzijų. Lietuva, kad su laiku sovietų režimas savaime pasikeis ir sužmoniskės. Iliuzija, kad satelitinuose kraštuose pasiseks įvykdyti titizmą, ir viena po kitos valstybės išeis iš sovietinės įtakos. Iliuzija, kad kelios dešimtys radio stočių atidarys sovietų valdomų kraštų gyventojams akis ir jie de-

mokratiu ar revoliuciniu keliu pakeis režimą. Ir visiems tiems perversmams iš vakarų pusės užteks tų gražių žodžių. Tie žodžiai, nors jie bus ir labai puikūs ir iš širdies sakomi, turės panašios reikšmės kaip kerėtojo, burtininko burtažodžiai norint pagydyti organizmą, kuriam reikalinga chirurginė operacija.

Tik smūgis iš šalies priverstų europines valstybes apsigalvoti ir sustabdyti karui reikalingos medžiagos gabenimą į sovietus ir jų satelitinius kraštus. Smūgis per kisenų (neduoti Amerikos paramos) joms buvo toji "kraštinė situacija", kuri priverstė juos sustabdyti bolševikų rėmimą. Juo labiau tik smūgis iš šalies priverstų sovietus sugriauti savuosius kalėjimus ir grąžinti laisvę žmonėms ir tautom.

Kokių būdu toks smūgis iš šalies turėtų ištikti Sovietų Sąjungą, čia jau politikų ir didžiųjų strategų reikalas.

Kaip vakariečiai į vakariečius

Gyvename jau tarp svetimųjų. Ne tiek į savuosius, kiek į juos tenka nukreipti veiklą. Dokumentais ir įtikinimais jiems reikia sudaryti atitinkamą opinią. Atsiskaikimas su šiais liudijimais, kaip vienas ar antras, trečia, tūkstantis lietuvių buvo nuo bolševikų nukentėję, buvo vienas iš tų mažų konkrečių darbų, kurie galės būti ir liudijimas būsimajai bylai ir dokumentas, kuris prisidės prie reikalingos opinijos sudarymo. Būtent, padės visiems vakariečiams, o ypačiai europiečiams susigventi su mintimis, kurios vestų jau į konkrečius veiksmus. O tos mintys, su kuriomis jie turėtų susiprasti, yra šios:

Sovietai yra sulaužę visas žmogaus teises, kurios tik buvo garantuotos JTO chartoje, žmogaus teisių deklaracijoje, Genocido konvencijoje ir dvisaliuose susitarimuose;

visa sovietinė sistema yra pagrįsta tautų žudybės reiškiniais ir norint vergų stovyklas panaikinti, išleisti kalinius į laisvę reikia sulaukti patį sovietinę sistemą;

tatai tegali padaryti tik bendros laisvųjų ir pavertųjų pastangos;

laisvuosius tam įpareigoja europinis ir vakarietiškas solidarumas, jų pačių ateities likimas, nes Europos likimas negali būti dalomas;

kelias tai veiklai laipsniškas: sudaryti visuomeninę opinią, kuri ypačiai demokratiškoje Amerikoje yra galingas veiksnys; pasmerkti sovietų vykdomą genocidinį veiksmus JTO; įpareigoti JTO narius pritaikyti sankcijas ir padaryti kitas logiškas išvadas.

Šitai mes galim sakyti ne tik kaip lietuviai, kuriems jų tėvynės ir tautiečių likimas rūpi. Tai kalbam kaip europiečiai, kaip vakariečiai, kuriems rūpi ir Europos ir visos žmonijos likimas. Mes kalbam, nes mes esame geriau praregėję, nes likimas mūsų pastatė ant tos kraštinės ribos, už kurios eina žmogaus ir tautos nebūtis. Mes kalbam, nes mes turime kalbėti. Kalbėti ir už tuos, kurių lūpos užčiauptos ar kurių jau tik kaulai ir kapai gali būti iškalbingais liudininkais. Kalbėti į tuos, kurie dar gali išsigelbėti, gelbėdami kitus.

P. RIMSA

SKAUSMAS

na, kita tenkinasi kinkas drebindama su tuščia viltimi: o gal jam, vilkui, užteks vienos ir manęs nelies...

Ir mes gyvenom nuo ano vilko atskirti tik menkutes žemės juostelės. Buvom kaimynai. Turėjom žinoti, kad pavertųjų aimanos ir tada ėjo iš anapus tos juostos. O mes steigėm draugiją sovietinių tautų kultūrai pažinti. Ten buvo deleguojami atsakingi partijų lyderiai. Prof. Krėvė Micevičius primena, kad tai buvo daroma net užsienių reikalų ministerijos iniciatyva, paskatinimu ir

laisvųjų pasauliu vis dar lengva susikalbėti. Lengviau mes suprantami amerikiečiui, bet sunkiau europiečiui. Mintis pasipelnint iš rusiškų ar kinietiškių bolševikų juos gaivališkai pavergia. Mintis, kad jų pristatomi bolševikams ginklai eis tautų naikinimo procesui paspartinti, kad tas procesas vieną dieną bus nukreiptas ir prieš juos pačius — sunkiai priimtina tiems savo patogumui mege įmigusiems.

Koks pasakos riteris pažadintų iš to letargo buvusią gražią Europą?

Išbudimo ženklai

Iš šalies ateina žadinantys ir atgailejojantys šaukliai. Dalinas, Nikolajevskis, Krevčenko, Campesino, Lipper ir daugel kitų, ištrūkusių iš Rusijos vergų stovyklų, yra trimtai, kurie dreba kasdienyose europiečių mintis. Prancūzo kacatininko Rousset pastangos sutraukė 100.000 buv. politinių kalinių apie tarptautinį komitetą kovai su koncentracijos kalėjimais. Tas pats Rousset

byloje su komunistų laikraščiu dokumentaliai įrodė sovietų stovyklų žiaurumus. Gegužės pabaigoje Belgijoje panaši byla, kurioje 27 liudininkai stoja liudyti prieš tautų žudybės kaltininką Sovietų Sąjungą. Tai vis privati iniciatyva. Bet ji telkiasi, auga ir nenurims, iki vakarų sąmonė bus galutinai pažadinta.

Visuomeninė opinija spaudžia valstybės ir aukščiausią šiuo metu tarptautinį politinį

Rutinis LIETUVOS AIDAS

Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama visiška jos neliečiamybė

Taip skelbė bolševikai, užėmę Lietuvą. Atsidūręs respublikos prezidento kėdėje, Justas Paleckis garantavo, kad naujoji vyriausybė dės pastangas apsaugoti pilnas liaudies teises, pakelti kultūrinį gyventojų lygį ir medžiaginę gerovę.

Tam pačiam "Rytiniame Lietuvos Aida", kurio pirmojo puslapio pradžią čia matome, Žemės ūkio ministeris Matas Mickis rašė: "Ūkininkai, žinokite ir tikėkite, kad Lietuvos liaudies vyriausybė pilnai suprantą jūsų gyvybinius reikalus ir niekada jūsų neapvils."

Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra jo pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama visiška jos neliečiamybė. Toji jūsų žemė, kurią jūs esate amžiais persunkę savo prakaitu ir krauju, yra jūsų ir pasilikis jūsų. Nebus daroma jokių pasikesinimų, bet kokį jūsų turtą, kuris yra sunkaus jūsų darbo vaisius."

Tai buvo grynas bolševikinis melas. Jie kalbėjo gražius žodžius, o galand peilį Lietuvos ūkininkui. Po šio melo skraiste atėjo ir birželio 14 dienos

įvykiai ir antroje okupacijoje visiškai ūkininko išstūmimas iš jo gimtos sodybos, suvarant kaip galvijus į kolchozus ar išstremiant į Sibirą.

Tų pačių metų birželio 22 d. Vidaus reikalų ministeris M. Gedvilas per radiją pasakė kalbą, kurioje pabrėžė: "Raudonoji Armija atėjo į mūsų kraštą ne mūsų gyvenimo santvarkos pakeisti, ar vykdyti kokią okupaciją, o tik apsaugoti mus nuo karo pavojaus ir padėti išlaikyti mums savo nepriklausomybę."

Ir kaip melavo šis senas ištrinuotas komunistas. Raudonoji Armija okupavo kraštą pačiu žiauriausiu būdu, pats Gedvilas, pastatęs pabėgėlius, vykdydavo gyventojų išvežimą. Visa buvusi Lietuvos santvarka buvo pakeista bolševikiniu režimu. Nerūpėjo jiems jokie nepriklausomybės reikalai, nei Lietuvos gynimas. Raudonoji Armija tarnavo tik komunistiniams tikslams — visiškam Lietuvos okupavimui, jos įjungimui į Stalino jungą ir sunaikinimui, ką ir dabar daro.

Š. m. birželio mėn. 3 d. Bostone įvyko Jėzaus Nukryžiuotojo Seserų Rėmėjų seimas, globojamas Šv. Petro parapijos klebono kun. Pr. Virmauskos.

Pamaldos. Seimas prasidėjo 10 val. šv. mišiomis bažnyč. Jas atlaikė nuoširdus šios kongregacijos globėjas ir rėmėjų pirmininkas — prel. Pr. Juras. Pamokslą pasakė svečias iš Romos prel. L. Tulaba.

Sveikiniai. Seimo posėdis prasidėjo 2 val. p. p. Lietuvių Piliiečių Draugijos erdvioj ir gražioj salėj. Turėjęs Seimą atidaryti prel. Pr. Juras dėl svarbių priežasčių turėjo išvykti. Seimą atidarė judrusis seselių motiniško nurodymo Seiselių kapelionas kun. J. Švagzdys. Pirmininkaud buvo pakviestas adv. J. Grigalius, sekretoriauti — Julija Jakavonytė (iš Brocktono). Maldą atkalbėjo kun. Pr. Virmauskis. Jis pirmasis seimą ir pasveikino, keliais žodžiais priminęs, kokia varginga buvo šios kongregacijos pradžia. Bet seselių kruopštus darbas nugalėjo visos kliūtis ir dabar jos dirba naudingą darbą. Bažnyčiai ir tautai, ypač per seselių vedamas mokyklas.

Cambridge lietuvių Nekalto Pr. parapijos klebono vardu sveikino kun. Petrauskas. Nuo Lawrence lietuvių parapijos — kun. Janiūnas. Nuo Bostono Rėmėjų — kun. Abraščinskas. Nuo Brocktono lietuvių šv. Rono

TOBULIAUSIA BENDRUOMENĖ Nukryžiuotojo Jėzaus seserų kongregacijos rėmėjų seimas So. Bostone

ko parapijos sveikino ir įteikė savo asmenišką auką kun. A. Klimas.

Piniginės aukos buvo įteiktos ir duoti raportai So. Bostono rėmėjų (Stakutienė), Lawrence (išdavė raportą ir įteikė auką M. Pylipienė) ir Brocktono skyriaus (Ona Cesnienė). Brocktono rėmėjai š. m. vasario mėn. buvo suruošę Seselių nauda didžiulį koncertą, kuris dėka rengėjų sumanumo ir energijos davė gražaus pelno, o dalyviams — gražią kultūrinę pramogą.

Nežinoma aukotoja. Labai gilios prasmės auką (matyt, kruopščiai taupytą, nes 10 dol. po 1 dol.) padėjo ant prezidiumo stalo nežinoma aukotoja. Ji nepasakė savo pavardės. Toji auką labai derina si prie Seselių vienuolių darbo aukos, kurią jos sąžiningai neša šeimų ir apskritai lietuviškos visuomenės labui. Vienuolė Seselė juk nebegyvena, kaip atskiras asmuo. Ji sutirpsta savo kongregacijoje. Todėl ji ir nelaukia sau asmeniškai jokio atpildo. Kiekviena Seselė, kokį darbą ji dirbtų, yra tik **nežinoma mokytoja**, našlaičių auklėtoja, senelių globėja... Šis seimas dar parodė, kad

seselės yra labai populiarios ir gerbiamos tremtinij. Net keturi sveikintojai buvo tremtiniai. Iš Brocktono buvo atvykęs į seimą ir pasveikino tremtinių d-jos pirmininkas adv. P. Viščinis. Toliau, Bostono ateitininkų vardu sveikino St. Lušys, Vyčū—dr. Leimonas ir šv. Vardo dr-jos vardu dr. P. Kaladė.

Metinė apyskaita.

Vienerių metų darbo apžvalgą padarė Seselių vyresnioji Motina Ligorija. Tuo tarpu didžiausias seselių rūpestis — užbaigti namų senelių moterų prieglaudai. Namų statyba eina prie galo, bet dar trūksta apie 10 tūkst. dolerių, kad galima būtų atverti duris naujoms gyventojoms. Vienuolynas yra pavadęs vieną pastatą prel. Pr. Juro suorganizuotam Lietuvių Kultūros muziejui ir knygynui. Jau antri metai, kaip seselės motiniškame name Brocktone reguliariai moko lietuviškos dalykų, ruošdamos mokyklos darbu. Praeitais metais kongregacija atšventė sidabrinį jubiliejų ir ta proga išleido stambią ir gausiai iliustruotą kongregacijos istoriją (300 psl.). Baigdamą pranešimą Motina Ligorija prašė seimo dalyvių melstis, kad Dievas duotų daugiau pašaukimų vienuolių luomui. Darbo barai didėja, o seselių trūksta.

Vienuolynų reikšmė.

Po pranešimo sekė labai aktualios paskaitos prof. St. Ylos ir prof. Dr. A. Šidlauskaitės. Pirmasis kalbėjo tema: "Vienuolynai ir visuomenė." Prelegentas apibūdino vienuolynus, kaip tobuliausią bendruomenės formą. Žmonės suvesti vieno tikslo, atsidavę šeimoms, asme-

niško turto, prisiekę paklusnumą, savo jėgas atiduoda tik Dievo bei artimo labui. Ypač tinga reikšmę įgyja mūsų vienuolynai emigracijoj. Vienuolynų darbas yra daug našesnis, negu bet kokios pasaulinės bendruomenės. Todėl visuomenės pareiga vienuolynus remti, kad juos bent kiek atpalaiduotų nuo kasdienės duonos rūpesčių.

Po šios paskaitos kapelionas kun. J. Švagzdys vaizdingai pailiustravo vienuoliško darbo sėkmingumą. Amerikos lietuvių katalikai jau seniau buvo sumanę steigti aukštesniąją mokyklą. Nieks neišėjo. Tada pasiėmė šitai įvykdyti 6 kunigai marijonai. Jie tikrai įsteigė aukštesniąją mokyklą, kuri ir dabar dar gyvuoja Mariana-poly.

Gyvosios ostijos.

Prof. Dr. Šidlauskaitės paskaita, kaip ir kun. St. Ylos, būtų labai tikusi didesnei auditorijai. Prelegentė subtiliomis mintimis, kalbėjo apie **užmirštą Dievą**. Vienuolės seselės profesorė pavadino gyvyms ostijomis, kurios per savo maldą, per pasiaukojimus, palaiko žemėj Dievo meilės kibirkštį. Mums, žemės rūpesčiuose pasikendusiems, gal kartais vos tenka rytą permesti kryžiaus ženklą. Tat vienuolės palaiko ryšį su Dievu ir už mus... kurie apie daug dalykų mąstydami užmiršom Dievą. Tad mūsų mažos aukos vienuolynams remti, yra ne mūsų daroma malonė, bet tik skola.

Posėdis baigtas maldą, kurią atkalbėjo kun. Švagzdys.

Seimo dalyviai pasigedo bent mažos meninės programėlės, kuri būtų gražiai pajavirinus seimo rimtuosius klausimus.

Kelios dalyvės grįždamos namo svarstė, kaip išauginti mūsų seselių rėmėjų prieauglį. Senieji išmirs — jaunųjų nesimafo. Prieita išvados, kad geriausia pradėti rėmėjų priauginimo akciją dar mokykloj tebesančių vaikų tarpe. **R. P.**

BROCKTON, MASS.

Vajaus kvota perviršyta.

Laisvės mobilizacinis vajus Brocktone baigtas. Vietoje nustatytos dol. 1,500 kvotos pasiūta Amerikos Lietuvių Tarybai dol. 1,552. Tai sudaro 103,4% paskirtos normos.

Paskutiniame ALT pranešime pažymėta, kad Omaha, Nebr. užima pirmą vietą šiame svarbiame darbe. Ji surinko 102,7%. Dabar toji pirmenybė tenka Brocktonui. Omaha, Nebr. tik pirmoji atliko savo pareigą, surinkdama daugiau, negu jai buvo nustatyta.

Vajaus vykdymu rūpinosi Brocktono Lietuvių Taryba. Ji nepasitenkino Lietuvos Nepriklausomybės minėjime surinkta nedidele suma, bet pasiryžo būtinai sudaryti paskirtą normą. Jos sudarytos komisijos lankė šiuo reikalu vietos biznierių, rinko aukas pinigais ir gėrybėmis, suruošė užbaigti pobūvį.

Prie vajaus sėkmingo užbaigimo daug prisidėjo Sandaros,

Franklin ir Kazimiero klubai. Visos šios organizacijos paaukojo iš savo kasos po dol. 100 ir prisidėjo gėrybėmis prie pobūvio, kurio pelnas paskirtas Lietuvos laisvinimo reikalams. Šalia to, Roko klubas ir krautuvininkai — V. Zenkevičius, M. Valentukevičius, Samulis, V. Tamošaitis — parėmė pobūvį savo gėrybėmis. Tremtiniai, skirdami dienos uždarbį, suaukojo apie dol. 650, o taip pat ryžtingai talkininkavo kituose darbuose.

Gaila, kad prie šio gražaus darbo dėjos ne visi vietos lietuviai. Dalis organizacijų ir eilė asmenų paliko nuosalyje.

—vs.

Liūdnųjų birželio dienų minėjimas įvyks birželio 14 d. per radiją nuo 7:30 iki 8 val. Pamaldos už nukankintus ir išvežtus bus sekmadienį birželio 17 d. 10 val. šv. Roko bažnyčioje. Prašom vistus klausyti radijo ir dalyvauti pamaldose.

NEW BRITAIN, CONN.

Pirmoji šv. komuniija. šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje įvyko birželio 3 d., sekmadienį. Gražiai bijūnais ir rožėmis išpuoštoje bažnyčioje šv. mišias atnašavo ir šv. komuniją vaikuciams davė kun. J. Matutis. Vaikučių tėvai ir parapijiečiai už visą rūpestį yra dėkingi seselėms pranciškie-tėms.

Šv. Rožančios dr-jos bei Maldos Apst. narių sekmadienį, birželio 3 d. po pamaldų,

vadovaujami kun. J. Matučio ir kun. B. Benesėvičiaus, ap-lankė keturias bažnyčias šv. metų atlaidams gauti.

"Svetimos plunksnos" — komediją gražiai suvaidino tremtinių grupė atvykusi iš Waterbury, Conn., šeštadienį, birželio 2 d. šv. Andriejaus par. salėje. Vakaro pelnas paskirtas įrengti lietuvišką darželį ir pastatyti jame kryžių žuvusiems už tėvynę pagerbti.

Visuomenė yra dėkinga ne-

Philadelphia, Pa.

Ateitininkų piknikas. Gegužės 27 d. Ateitininkų visuotiname susirinkime išrinkta naują Valdybą, kurios pirmininku išrinktas Vytautas Volertas. Naujas pirmininkas ką tik laimingai baigė vienų metų matematikos studijas Pennsylvanijos Universitete. Nežiūrint studijų, jis vis atranda laiko pašvesti visuomeniniam veikimui. Jis dirba vyčiuose, tremtinių draugijoj, bendradarbiauja mūsų spaudai, dabar dar paėmė ateitininkams vadovauti. Kiti valdybos nariai: Gasparienė, B. Bernotas, V. Muraskauskas ir V. Bičiūnas.

Vladas Mingėla. Vienas pirmųjų naujai atvykusių, nepaįstamas lietuvis darbininkas Vladas Mingėla, išvyko iš Philadelphia. Gaila jo netekus. Bet jis ir naujoj vietoj, Detroit, Mich., susiras sau darbo, bet philadelphijiečiai pajus jo netekę. Linkime naujoj vietoj sėkmės, nors geriau būtų, kad galėtum būti su mumis ir toliau veikti, kaip lig šiol.

Anglų kalbos kursai. International Institutas organizuoja kalbos kursus vasaros metu tiems, kurie jau truputį anglų kalbos yra pramokę. Norintieji gali skambinti Po 5-2665, ar pasikabėti Institute su Mr. Plutchok.

Waterbury, Conn.

Iškilmingas BALFo rinkliavos atidarymas įvyko birželio 8 d. 6 val. vak. šv. Juozapo parapijos salėje. Atidaryme dalyvavo miesto majoras, BALFo pirmininkas prof. dr. J. B. Končius ir gausus būrys svečių. Rinkliava tęsėsi dvi dienas. Surinktos aukos skiriamos lietuviams tremtiniais Europoje šelpti.

Liūdnųjų birželio dienų minėjimas įvyks birželio 16 d. 8 val. vak. šv. Juozapo parapijos salėje. Kalbėtojais bus Tėvas V. Gidžiūnas, O.F.M. ir ministr. V. Sidzikauskas. Dainuos komp. A. Aleksio vadovaujamas choras. Ruošia ALT Waterburio skyrius.

ATVYKO NAUJI LIETUVIAI

Birželio 14 d. laivų "General Muir" į New Orleansą atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Aukštuolis, Algirdas, Gerda,

Biknevičius, Antanas, Irmgard, Antanas.

Būnevičius, Petras, aMrt.

Cernauskas, Jonas.

Citavičius, Vera, Jonas, Leipus, Erikas, Birutė, Danguolė.

Dobrovolskis, Pranas, Valentina.

Dublis, Edvardas.

Juozaitis, Stasys, Gertrud, Janina, Stasys.

Karpavičius, Pranas, Marija, Birutė, Pranas, Jr.

Kiaupa, Ursula, Herta.

Kosikas, Francisus, Augustas, Osvaldas, Juozas.

Kutka, Jonas, Albina, Ramutis, Dalia.

Naujokaitis, Stasys, Petronė, Ele, Stasys, Stefa, Viktoras, Romualdas, Nijolė, Leonas, Kęstutis.

Ponė, Jonas, Valentina.

Priekšaitis, Jurgis, Grete-Z., Romas.

Tumosa, Antanas.

Tutmanas, Vytautas, Olga-Lina, Schwartz, Hans, Ortrud.

Valeika, Florijonas, Ona, Zubrickas, Marija, Victoras.

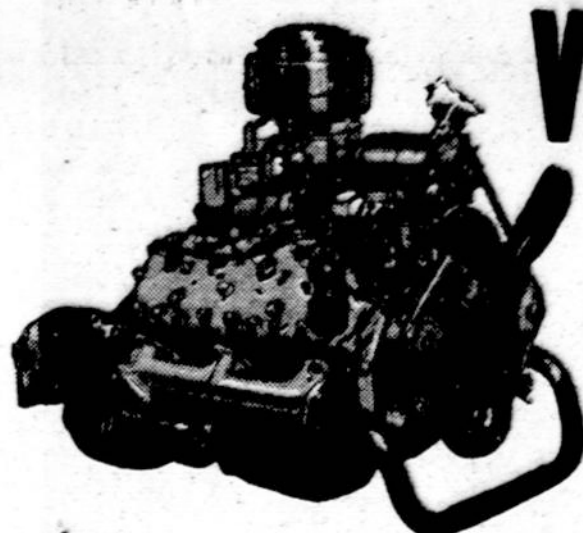
nuilstamam darbuotojui, tremtiniui A. Giedraičiui, kuris su visa savo šeima yra nuoširdžiai atsidavęs visuomeniniam katalikiškam veikimui.

M. B.

Fordas V-8

Fordas pagamino 12 milijonų V-8 automobilių.

V-8 mašinų yra tik keliais šimtais mažiau kaip dauguma šeštukų

vyrauja

V-8 yra vienintelis automobilis tokia žema kaina.

Šio tipo motoras pralenkia Amerikos automobilių aukščiausios kainos

Pavyzdys motoro, kuris užvaldo visą industriją.

Dar dvi mašinos per praėjusius metus adoptavo V-8

Per paskutinius 19 metų Fordas pagamino V-8 mašinų daugiau negu visi kiti kartu!

Nieko nustačius, kad vis daugiau ir daugiau Amerikos automobilių pakeičia Fordo V-8 mašinas! Fordas yra įbandęs, kad V-8 tipo mašinos būna stiprios ilgiems metams, pasižymi nepaprastu taupumu. Fordas pirmąją savo stilių, prabangą, saugumą, taip pat... daiktų, liksusinių vidaus įrengimų (Luxury Lounge)... netrukdojančią automatiską vairuoklę... su dvigubais saugiais King-Size stabdžiais. Jūs sutiksite, kad galite permokėti, bet negalite geresnio pirkti.

*Optional extra. Fordomatic tik su V-8. Įrengimas, priedai, papuošimai keičiami pagal norą.

Fordas V-8 yra "A" klasės laimėtojas gazolino ekonomijos varžytynėse.

Neseniai įvykusiose "Mobilgas Economy Run" varžytynėse su labai ankštu grietumu laimėjo pirmą vietą prieš kitas žemos kainos mašinas pilno dydžio. Tai reiškia Fordo triumfą kuro taupyme su pagalba automatinės mylių matuoklės.

Tiktai Fordas žemiausiomis kainomis siūlo Fordomatic Drive, * Overdrive, * Conventional Drive

Fordas siūlo jums naujausį Fordomatic, kuris yra geriausias iš visų automatiškų vairų. Arba, jei jūs norite, galite gauti kurą taupantį Overdrive... arba geriausią įprastą perjungėją.

Tiktai Fordas žemomis kainomis siūlo jums ir V-8 ir šešių cilindrių mašinas

Keliais šimtais mažiau negu šeštukų, Fordas siūlo jums V-8, parengta važiuoti iki menkiausių smulkių. Fordas duoda jums ir jo partneris, jėgingas ir taupų, pagerintą šeštuką!

Ateikite išbandyti

KŪRYBOS PRIEDAS

Mažas svaissčiojimas

Scenos darbininkai juda, bent taip atrodo iš korespondencijų, bet teatro neturime. Dažna kolonija turi savo teatro mėgėjų būrelius, didelių vargų stato po ranka pakliuvusius veikalus, deda labai daug darbo ir pasirodo vieną kartą. Bet tai nėra teatras, tai tik tam tikra visuomeninio veikimo forma.

Bet ar lietuviško teatro negalėtų būti? Atrodo taip, bet grynai amerikine prasme. Juk čia visiškai nėra teatro, kaip juos esam pratę matyti Europoje: su savo rūmais, tradicijomis, repertuaru, biudžetu, subsidijomis ir t.t. Amerikos teatrą sudaro pastatymai. Čia yra vadinami statytojai, kurie susiradę veiklą, galintį surinkti žiūrovų, sutelkia kapitalą (New Yorke reikia apie 5000 dol.), samdo patalpas, aktorius, visą kitą personalą ir stato veiklą. Jeigu veiklas pasiseka, mėgina kitą. Tokiam New Yorke praėjusią sezoną buvo pastatyta 25 veikalai, nors čia priskaitoma 600 profesionalų statytojų ir apie 2000 ne profesionalų.

Mums apie tokį mastą nėra ko galvoti. Bet nedidelį teatrą išlaikyti vistiek galėtumėm. Reikėtų turėti kamerinę trupę, meniškai pajėgią, susidedančią iš šešių (maž daug) asmenų. Ji turėtų gimti didesnėje kolonijoje; gal Čikagoje, gal Brooklyne, nes reikia tramplyno ir dvejojo: materialinio ir moralinio. Materialinį tramplyną sudarytų keli spektakliai didesnėje kolonijoje, o moralinį — tos kolonijos spauda, žinoma, jeigu mes kada nors užmirštumėm, jog esam "pašaukti" niekinti, kas yra savų padaryta, o be saiko girti, kas kitų yra nežmoniška išgirta. Bet, rodos, kad turėtumėm būti pakankamai subrendę ir savam darže gerų dalykų paieškoti.

Svarbiausias reikalas, kad tokia grupė galėtų išgyventi. O atrodo, kad turėtų. Čia mums reikėtų užmiršti dar vieną dalyką, vieną savo įprotį. Mat mūsų organizacijų sena tradicija yra susidaryti pinigų būtinieji reikalai iš vakarėlių, todėl kai tokia trupė ką

statys, tuoj organizacijos žiūrės, ką iš to galima gauti, o jeigu ne, jeigu jie nepasitenkins tik už traukinio bilietą gavę, tuoj sakoma — e! biznieriui.

Bet kas tada yra kultūra ir kas kultūrininkas? Jeigu manom, kad kultūrininkui nereikia valgyti ir apsirengti, kas tą kultūrą padarys? Ji nenukrenta iš debesų, bet turi būti labai sunkiu darbu kuriama. Daug sunkesniu, negu fabrike ar kabinete.

Nežinau, kiek rytiniam pakrasty (skaitant ligi Čikagos) yra lietuvių kolonijų, kur galima būtų surinkti po 200-300

A. VALEŠKA

PORTRETAS

žiūrovų, bet atrodo, kad su vingiu Kanadon, tokia trupė galėtų surinkti apie 30-40 spektaklių ir, visą pilną imdama sau, galėtų iš to pragyventi. Suprantu, kad darbas būtų sunkus, žmonės turėtų gyventi čigoniską gyvenimą, bet turėtų turėti teatrą, kuris per sezoną galėtų parodyti po tris veikalus (iš mažiaus vargu ar pragyventų).

Bet ką vaidinti? Visi šaukia, kad nėra veikalo. Vargu ar turim nors vieną kiek geresnį rašytoją, kuris nebūtų buvęs klibinamas rašyti scenai. Nerašo.

Bet, atrodo, nerašo todėl, kad nėra kam rašyti, nėra teatro. Scenai gerą veiklą parašyti yra sunku, reikia įdėti daug valandų darbo, ir visą tą veiklą padaryti tam, kad turėtų užsiėmimo kurios nors kolonijos mėgėjų grupė ir dar priedo kokia nors organizacija kelis dolerius pajamų. Tada jis savo laiko nuotrupomis rašo, ką

Mirė Juozas Kruminas

Negausi mūsų rašytojų šeima neteko vieno nario — Juozo Krumino, kuris dar buvo savo pavasary, kūrybos pradžioje. Tokia jau mūsų dalis, kad džiova pakerta nemaža jaunų,

įpratęs rašyti: apysaką, romaną, eilraščių. Kitas reikalas, jeigu būtų scena, jeigu būtų statytojas, su kuriuo galėtų rašytojas konferuoti, tada ir parašytų. O pagaliau jeigu ir neparašytų, juk tiek yra veikalo, kuriuos galima išsiversti.

Rūpesčių daug būtų, bet jie galėtų sumažėti, jeigu veiklas būtų parinktas toks, kad dekoracijos tilptų vienam lagaminui, o vaidintojai vienam automobilui. Atrodytų nutruktagalviska, bet be to teatro neturėsime.

I literatūros kūrybą jis vėžė su dideliu entuziazmu. Rašė eilėraščius, prozą, vertė ir aktyviai dalyvavo kultūriniam gyvenime. Lyrinis charakteris nuspalvino visą jo kūrybos palikimą. Turėdamas stiprų jausmą, jis ieškojo savo formos, savito išreiškimo būdo. Sitame kelyje, savo kūrybos pradžioje, vos pradėjęs skleisti kūrybos žiedus, jis ir mirė.

Gimė 1912 m. I. 26. Palionės vnk. Ukmergės apskr. Mokėsi Ukmergėje ir Kaune. Vertėsi, ko nusitvėrė. Buvo korepetitorius, pieninės buhalteris, Kauno Miesto autobusų kontduktorius, šoferių sąjungos sekretorius, filmų recenzentas, žurnalistas, radiofono tarnautojas.

Išleido "Eksperimentai" (1939), "Kibirkštys naktį" (1946), "Naktis viršum širdies". Rankraštyje liko romanas "Šeštasis medis", "Sidabrinis lietus". Vokietijoje leido ir redagavo "Gintarus" — literatūros žurnalą. Mirė 1951. VI. 1. Vokietijoje Edmundsthal sanatorijoje. Palaidotas 1951. VI. 4.

A. D.

ATSIŪSTA PAMINėti

Dr. Jonas Balys — TAUTO-SAKA APIE DANGŲ. Išleido J. J. Bachunas, 1951 m., 24 psl., kaina — 60 c.

Landsbergis, Mekai, Lėtas-Antrioj PROZA, išleido Gabija, 1851 m. 128 psl., kaina 1,25 dol.

— EGLUTė — 5 — gegužės mėn. nr.

JUOZAS KRUMINAS

BANGA IŠ PALANGOS

Visą naktį ūkavo sirenos; Jūron krito vėjas ir migla. Kaip šešėlis išeinu į dieną — Stovi miestas, marios ir tyla.

Dar anksti, ir prieblandoje vilų Miega žmonės, medžiai ir namai. Ir sirenos ūbauti nutilo, Ir migla krist vandenin liūdnei.

Tik pageltę lapai ant alėjų Skuba drėgmę gelsvumu užtiesti. Sutinku krante mieguistą vėją Ir dedu jam ranką ant peties.

Ir sakau: "Žiūrėk, jau saulė rieda Į krantus atremtais vandenais. Jau pabudo rudens aistrų žiedas, Kelk ir tu ir sumojuko sparnais.

Ir išjudink vandenų ramumą, Te krantus įnirš jie skalaus, Tegū putas kils aukštyn kaip dūmai, Ir banga iš Palangos atplauks."

Vėjų gūsių šoka staiga ūmūs, Jūros tiltan plakasi puta. Ir, lyg Eglė pasakoj tėvų mūs, Kraujo spalvą aš joje matau.

Pajuntu širdy žaizdas ir šaltį Ir pakelt neįstengiu galvos. Ir žinau: ne broliai muša žaltį — Priešai ardo žemę Lietuvos.

1944. XI. 5.

Geriausios 1950 m. Hollywoodo filmas

Academy of Motion Picture Arts and Sciences, susidedanti iš 500 filmo gamintojų ir filmo meno žinovų, paskyrė aukštinus Oscar medalius už žymiausias laimėjimus filmo srityje 1950 metais Amerikoje. Iš kelių šimtų pereinusių filmų pačia geriausia pripažino "All about Eve", suteikdami jai net tris Oscar medalius: 1. už geriausią metų filmą, 2. už geriausią scenarijų ir 3. už geriausią režisūrą. Dėl geriausio filmo medalo didelis varžovas buvo "Sunset Boulevard", kuris yra nepalyginamai geresnis už premijuotą sentimentalų užkulisių dramą, bandančią vaizduoti New Yorko teatrų gyvenimą. Kad pastarajai nebūvo skirta premija, nustebo daugelį filmo kritikų, nors jos abi yra menkos vertės ir jų lygis vos tepakyla iki vidurkio, palyginus su filmo klasikais.

"All about Eve" pabrėžinai rodo šio meto Amerikos filmo

plokštumą, beidėjiskumą, nuvalkiotų temų pigų kartojimą ir trukumą filmo meno. Turinys paremtas "make-believe" pasauliu, ir jame neišvengiamai pigi kriminalinė afėra (jaunosios aktorės gyvenimo istorija). Ir scenarijus, laimėjęs Oscar medalį, parašytas senu trafaletu. Čia kartojama šimta kartų matytas pašarzuotas privatus aktorių gyvenimas, ir visa pagrindžiama formule: tapti gera aktore užtenka gerai išstudijuoti publikos dievinamos aktorės gyvenimo smulkmenas. Reikia žinoti, kaip ji rengiasi vakare, rytą, kokius kvėpalus vartoja prieš guldamą, ką mėgsta, ko nemėgsta, sekti, kaip laikosi draugijoje, ir stengtis viską pamėgdžioti. Ir kai visa tai išmoksti, gali tapti aktore. Režisierius (J. Mankiewicz), norėdamas atkurti šią istoriją, aktorius pergyvenimu išleidžia ne personažus, o tipus, pamintus iš blogos teatro mokyklos ar Hollywoodo aktoriškų šampų fabriko. Teatro kritikas — su lazda ir cilindriu, sėdintis atskirai nuo visų. (Jis čia atlieka ir slapto policijos agento pareigas!). Režisierius — su šalikais. Ir teatro mecenatai — baltai skustais veidais besišypsą statistai. Didžiojo filmiškumo detales, (pav., pradžioje, jaunajai aktorei pradedant sakyti padėkos žodį, kada kamera žaidžia prie stalo sėdinčiais), tuojau užplūsta ilgi blogai filmuoto teatro pusvalandžiai.

"All about Eve" yra filmas, pagamintas Hollywood celiuloidos fabrike — 20th Century — absoliučiai be jokio jausmo paveiklo kompozicijai bei formai. Visas scenarijus vykusi užkaišė blizgančių popieriu, lygiai kaip juo padengta visos filmos. Ir šis blizgėjimas yra Hollywood išradimas, kurs įgalina masėse skleisti menkaverčius filmus, surenkant didelius pinigus.

a.j.m.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Lietuvių Studentų Draugija projektuoja surengti kilnojimą lietuvišką parodą. Jos tikslas — supažindinti amerikiečius su lietuvių kultūra bei jos siekimais.

• Dal. V. Petravičius Chicagoje gegužės 26 d. atidarė savo kūrinių parodą A. Valeškaitės ir L. Grigaliūnaitės šokių studijoje.

• Brazilijoje rengiama lietuvių dailės paroda, kurią globos kons. Polišaitis ir Meno klubas.

• Dail. V. Petravičius laimėjo Meno Instituto Alumni Association premiją už lino raižinį "Mano tėvų šalyje".

• Gegužės 28 d. Buenos Aires "Galeria Mueller" atidaryta dail. Jono Rimšos paroda, kuri tęsiasi iki birželio 9 d. Atidarymo iškilnėse dalyvavo daug visuomenės ir meno atstovų. Jų tarpe didelis būrys lietuvių.

• Pianistas Andrius Kuprevičius gegužės 27 d. koncertavo Argentinoje, La Platoje, "Biblioteca Verdi", atlikdamas garsiąją klasikų kūrinius. Publika sukėlė triukšmingas ovacijas.

• Leonardas Šimutis, Draugo redaktorius, paršė žodžius kantatai, skirtai Mindaugo garbei. Muziką parašys jo sūnus muzikas. Išleidžia prel. Pr. M. Juras.

• A. Binkevičiūtė - Gučiuvienė, dainavusi Paryžiuje "Le Jeune operoje", gražiai užsirekomendavo Pertho radiofono programoje ir 2 koncertuose austrų publikai.

• Australijoje talentų varžybose dalyvavo vienintelė DP solistė G. Vasilauskienė ir laimėjo pirmąją vietą, gavo dovaną ir drauge teisę dalyvauti finalinėse rungtynėse, kuriose tapo pat gražiai rekomendavo.

• Berriso mieste, Argentinoje, kultūros ir savišalpos "Mindaugo" draugija paminėjo 20 metų veikimo sukaktį. Draugija turi savo chorą, įsteigė pirmą pradžios mokyklą, suorganizavo vaidintojų ratelį.

• B. Kerbelienė priimta aktore į Buenos Aires miesto teatrą.

• Australijoje balgiama tvarkyti lietuvių centralinę biblioteką. Taip pat kuriama biblioteka ir Adelaidėje.

• Australijoje Adelaidės tautinis ansamblis daugelį kartų su pasisekimu pasirodė austrų publikai. Paskutinis jų koncertas buvo "Fox" kino bendrovės nufilmuotas. Šokiams vadovauja Greblūnienė.

• Dr. Agota Sidlauskaitė pakviesta į Otavos universitetą dėstyti vaikų psichologijos.

• A. Ranit Vokietijoje, Mainze, organizuoja Jonyno Ex Libris parodą.

• Romoje Lietuvių Kunigų Sąjunga paminėjo Vyskupo Valančiaus jubiliejų atskiru aktu ir paskaitomis.

• Dailininkai Vlada Stančiukaitė - Abraitienė ir Antanas Kairys dalyvavo su savo paveikslais metinėje Brazilijos parodoje Sao Paulo mieste.

• Kanadoje nuo šių metų pradžios Lietuvos ir Estijos universitetų inžinierių diplomai pripažinti lygiais su Kanados, Anglijos ir kitų kraštų universitetų diplomais. Prie to prisidėjo geras baltų inžinierių vardas.

• Prof. A. Sennas, dirbąs Philadelphia universitete, šią vasarą skaitys lygiamosios baltų, slavų, germanų kalbotyros paskaitas Kalifornijos universitete.

Pažintis su Milosziu

Lenkų literatūroje yra garsesnis mūsų prancūziškai rašiusio poeto O. V. Milašiaus gimnastis Česlovas Milašius. Ilgą laiką jis buvo Lenkijos diplomatinėje tarnyboje. Paskutiniu metu jis buvo Lenkijos atstovybės kultūros reikalų attache Paryžiuje. Prieš keletą savaičių pasitraukė iš savo pareigų, pareikšdamas, kad Lenkija paverčiama Rusijos provincija, ir jis nutraukias su Varšuva visus ryšius.

Kadaise jis yra buvęs ir New Yorke tose pačiose pareigose.

Prieš penketą metų Bostono žydų bendruomenė savo sinagogoje, Washington st., Dorchester, Mass., surengė Varšuvos ghetto likvidavimo paminėjimą. Tai buvo Didysis Ketvirtadienis. Buvo sukviesta daug svečių, jų tarpe ir New Yorko Lenkijos konsulato attache

Czeslaw Milosz. Sinagogoje prie jo priėjo bostoniškas lietuvis Dr. Pr. Galinis ir paklausė, ar svečias nėra garsiojo poeto Milosza-Milašiaus gimnastis. (Dr. Pr. Galinis su juo susipažino Paryžiuje). Simpatingas jaunasis Milosz pasisakė, kad velionis poetas Milašius jo fikras dėdė, pas jį dažnai užvažiuodavęs. Pats Czeslaw prisipažino, kad esąs Lietuvos dvarininkų sūnus. Dr. Pr. Galinis priminė jam, kad jo dėdė dirbo Lietuvos laibui; Milosz atsakė, jis tai gerai žinąs. Nuosirdžiai pasikalbėjęs, jis atsisveikino Dr. Pr. Galinį lietuvišku "su diev".

Ceslovo Milašiaus kūrybos iš lenkų kalbos yra vertės poetas Kėkštas ir spausdintas "Aiduose." Jis norėjo sudaryti net atskirą vertimų rinkinį. Savo kūryboje C. Milašius linkęs į mistinį gamtos grožį.

A. KASIULIS

PAS DAILININKĄ

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PITTSBURGH, PA.

• **Dr. Birutė Matukaitė**, ilgą laiką dirbusi Edmundstahl sanatorijoje, Vokietijoje, prieš dvi savaites atvyko į JAV ir apsigyveno Rochester, kur vienoje ligoninėje gavo darbą.

• **Muzikas J. J. Šaučiūnas**, P. J. Karašauskas ir J. Varaitis sudaro komisiją ALRK Vargonininkų Sąjgos seimui Kingstone, Pa., sukviešti. Seimas bus rugpjūčio mėnesį.

• **Kultūrinis Darželių Sąjunga** Clevelande, Ohio, yra pasiryžusi sukelti 25,000 dol. išleidimui knygos, kurioje bus aprašyti visų tautų darželiai. Gražiausias darželis Clevelande yra lietuvių.

• **Dr. P. Daužardis**, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje, birželio 7 d. dalyvavo Britanijos generalinio konsulato rengtame Anglijos karaliaus Jurgio gimtadienio pobyvyje.

• **Jonas Čeriauk**, Cleveland, Ohio, yra vienos didelės siuzyklos prižiūrėtojas ir duoda darbo visoms naujai atvykusioms lietuviškoms, kurios tik atsiduria sunkioje padėtyje. Jis yra vienas senosios kartos sušipratusių lietuvių, geras tėvas ir rūpestingas senelis savo anūkams.

• **Rokis AL Žemaitis**, St. Francis Kolegijos futbolo narys, pasirašė sutartį su Pittsburgh Steelers National Football League.

• **J. Macionis**, buvęs Yale universiteto plaukimo žvaigždė išrinktas JAV Olimpiados atletų skyriaus Philadelphiafoje, Pa., pirmininku.

• **Cėsnų šeima**, tremtiniai iš Raseinių, dabar gyvena Chicagoje, Kapinių Dienoje, šv. Kazimiero kapinėse surado savo tėvo kapą, kuris prieš 47 metus buvo traukinų katastrofoje. Tremtinis Cėsnas savo tėvo kapo numerį surado kapinių archyvuose ir su savo žmona ir 10 metų dūkrele sklupo prie tėvo kapo.

REUMATISKI SKAUSMAI

Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą. Sildydama galingai, išstarpina Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugeliui žmonių pagelbėjo ir tamsta pagelbės. Nelaik ilgai, bet tuojau išgyk — DECKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-0z. \$1.00. 4-0z. \$2.00. Ekstra didelė dėžė—10 oz. \$5.00.

DECKEN'S OINTMENT
P. O. Box 666 Newark 1, N. J.

MIELAI KVIECIAME PRALEISTI ATOSTOGAS KALNUOSE

BUTAUŠKŲ ŪKYJE, kurio aplinkės labai gražios, kalnų oras nepaprastai sveikas. Jūs čia rasite tikrą poilį ir džiaugsmą. Erdvūs, su visais patogumais kambariai, labai skanūs ir įvairūs valgiai, pagaminti iš savo ūkio produktų: pieno, kiaušinių, daržovių, vaisių etc. Kas mėgsta žaidimus ir pramogas, čia ras Ping-Pong, Badminton, Television.

Butauskų ūkis 5 minutės nuo Torrington, Conn., miestelio.

Čia priimami vasarotojai: birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais. Vietos užsakomos iš anksto savaitė iki šeštadienio 12 val. po pietų. KAINA priinama ir pigi: asmeniui 28 dol. už savaitę. Iki malonaus pasimatymo BUTAUŠKŲ ŪKYJE, kurio adresas:

MRS. R. BUTAN
EFD 1, Mountain Rd. Torrington, Conn.
Telef. Torrington 9655

Antrasis ALTO piknikas įvyks liepos 22 d. tame pačiame Lietuvių ūkyje, kurio pelnas taip pat bus skiriamas Lietuvos išlaisvinimo fondui. Pikniką ruoš ta pati komisija, kuri ruošė ir pirmąjį.

Ta pačia proga ALTA dėkoti visiems savo bendradarbiams, kurie savo nuoširdžiu darbu uoliai prisidėjo prie praejusio pikniko rengimo.

Mr. Gailys, gerai pažįstamas South Side lietuvių kolonijos ir parapijos veikėjas, savo kandinatūrai išstatė aldermano vietą. Rinkimai įvyks liepos mėnesį. Vietos lietuviai turi pasistengti, kad p. Gailys būtų tai vietai išrinktas. Smulkiau apie rinkimus ir patį kandidatą skaitytojai bus painformuoti vėliau.

Lietuvos okupacijos dešimtmetį per radiją Pittsburghas minės birželio 17 d. Lietuvos Vyčių vadovaujama Lietuvių Katalikų radijo valanda duos specialią programą. Paskaitą sukaitys temomis skaitys prof. K. Pakštas. Numatomas transliuoti momentui pritaikintas radijo vaidinimas.

Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gegužės 30 d. 2 v. p. įvyko specialios iškilmingos pamaldos už visus tuose kapuose palaidotus mirusiuosius. Buvo atkalbėtas rožančių ir apeiti kryžiaus keliai. Po to kun. A. Susinskas pasakė jautrų pamokslą. Pamaldose dalyvavo gausi minia Pittsburgho lietuvių parapijų kunigai su kapinių šeimininku šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonu kun. M. J. Kazėnu. Ta proga buvo pašventinta apie 20 naujai pastatytų paminklų.

Vidurio Europos Federalinio klubo susirinkimas įvyko gegužės 25 d. Pranešimą apie federalines idėjas ir jų realizavimo eigą padarė prof. K. Pakštas. Reikia pastebėti, jog prof. K. Pakštas šiuo metu aktyviai dirba Vidurio Europos Federacijos idėjų ir priklausau centriniams tai idėjai vadovaujantiems organams Pittsburghe, New Yorke ir Vašingtone. Kitas klubo susirinkimas įvyks birželio 23 d.

Lietuvos Vyčių Espleno kuopos dramų grupė birželio 3 d. gastroliavo DuBois lietuvių kolonijoje ir ta proga suvaidino keturių veiksmų dramą "Žmogžudžio duktė".

Tremtiniai svarbiaisiais reikalais. Birželio 3 d. Lietuvių

Piliečių svetainėje įvyko tremtinių draugijos susirinkimas. ALT skyrius pavedė birželio mėn. tragiškųjų įvykių minėjimą suruošti tremtiniais. Susirinkimas tuo klausimu daugiausiai ir tarėsi. Buvo apsvartyta, pasiskirstyta darbais ir numatyta bendra minėjimo tvarka. Jis įvyks birželio 17 d. 10 val. prieš pietus bus iškilmingos šv. mišios ir pamokslas šv. Kazimiero bažnyčioje South Side. Po mišių bus demonstracija ir vėliau minėjimo aktas Lietuvių Piliečių Salėje South Side. Svarbiausią kalbą pasakys, buvęs komunistų kalėjimo kankinys, kun. J. Čekavičius. Tikimasi, kad minėjime ir demonstracijoje dalyvaus estų, latvių bei ukrainiečių tremtiniai. Rinkliavos metu suaukoti pinigai bus pasiųsti Tautos Fondui.

Susirinkime dalyvavęs mažas būrelis tremtinių, aptarė eilę kitų reikalų. Pabrėžtas kai kurių tremtinių nesidomėjimas draugijų, o kartais net ir visais lietuviškaisiais reikalais. Susirinkimas nutarė paaukoti 10 dol. Lietuvos Vyčių ir Jaunųjų lietuvių radijo programoms, o taip pat ir Pittsburghe veikiančiam Vidurio Europos Federaliniam Klubui. Teigiama ir su nemažu entuziazmu pasisakyta ir bendrų ekskursijų rengimo reikalu.

Trys pittsburghiečiai laimėtojai. ALRK Federacijos konkursu referatui "Kodėl aš didžiojuosi būdamas kataliku" dalyvavo per 5000 mokinių. Iš jų 12 gavo premijas. Tų dvylikos geriausiųjų tarpe yra ir trys pittsburghiečiai mokiniai: Albina Raulinaitytė (šv. Pranciškaus Akademija), F. J. Kanapeck (šv. Pranciškaus akademija) ir Richard Slančauskas (šv. Kazimiero gimnazija).

• **Birželio 7 d.** įvyko Lietuvos Vyčių Pittsburgho apskrities komiteto posėdis. Jame buvo svarstyti svarbieji vyčių reikalai ir padaryta nemaža svarbių nutarimų. Didelės dėmesys buvo atkreiptas ir į pirmąjį šiais metais vyčių radijo pikniką, kuris įvyks birželio 24 d. — Joninėse Lietuvių ūkyje.

Lietuvių diena. Liepos 4 d. šv. Pranciškaus vienuolyno patalpose, Pittsburghe, rengiama 28-ji **Lietuvių Diena**. Prieš 28 metus SLRK Amerikoje vadovybė sumanė kasmet organizuoti didelį išvažiavimą-pikniką šv. Pranciškaus seselių vienuolynui paremti. Šį kilnų sumanymą uoliai rėmė parapijų klebonai ir kunigai, visuomenės veikėjai, Liet. Vyčiai ir kitų liet. organizacijų vadovybės ir plati visuomenė.

Lietuvių Dienos pasisiekimu uoliai rūpinasi adv. Edv. Schultz įdėdamas daug darbo ir paaukodamas nemažą daiktų įvairioms dovanoms. Taip pat padėka tenka ir P. Dargiui, kuris taip uoliai Lietuvių Dieną reklamuoja per liet. radijo valandėlę.

Būsimoje Lietuvių Dienoje numatyta įvairi programa su šokiais, įvairiais juokais ir gražiais žaidimais.

Visi Pittsburgho ir apylinkės lietuviai kviečiami į Batsiuvių ūkį liepos 4 d. gražiai praleisti laiką ir paremti kilnų darbą, kurį dirba seselės pranciškiečės.

WORCESTER, MASS.

Lietuvių tvirtovė. Turbūt retai kur Amerikoje teužtiksimė tokį lietuvišką kempelį, kaip sena šv. Kazimiero parapija Worcester, Mass. Čia bažnyčioje ikišiol tebėra visas lietuviška: ir giesmės, ir pamokslai, ir misijos atliekama vien lietuvių kalba. Netikėtai suaugusieji, bet ir visi mokyklos vaikai meldžiasi ir gieda vien lietuviškai; pamokslai ir rekolekcijos jiems vedama tik lietuvių kalba.

Negana to. Parengimai, vaidinimai, koncertai visada giloje patriotinėje dvasioje. Jau dinantį įspūdį dalyviai išgyveno praėjusį sekmadienį, birželio 3 d. parapijos salėje, kur buvo vietos vargonininko J. Žemaičio pastatytas lietuviškų liaudies dainų montažas, operetinio pobūdžio vaidinimas "Subatos vakarėlis". Dalyviai beveik visi čia gimusieji ir augę lietuvių.

CLEVELAND, OHIO

"Buhalterijos klaida". Vlado Brazilio vedama dramų studija po ilgoką rengimosi pagaliau pasirodė su pirmuoju savo pastatymu — birželio 3 d. lietuvių salėje suvaidindami "Buhalterijos klaidą", Vyt. Alanto 3 veiksmų komediją. Scenoje pasirodė šie studijos mokiniai: D. Dučmanas, E. Bričiuviene, D. Andrašūnaitė, M. Kriaunevičius, J. Budrys, A. Juodienė, V. Matulionis ir M. Mickevičius.

Ryškiau pasireiškė Andrašūnaitė, Dučmanas ir Kriaunevičius. Dail. V. Raulinaičio darbo dekoracijos davė gerą aplinkos vaizdą. Statytojo ir režisoriaus Brazilio asistentu buvo P. Lingaitis.

Vaidinimo rengėjas buvo BALFo 68 skyrius.

Bažnyčia kyla į viršų. Naujosios parapijos statoma bažnyčia šiomis dienomis jau iškilo į viršų: ant per žiemą padėtų pamatų atsistojo geležiniai griaučiai, o bokšte pakibo varpas. Esą vilties, kad rudenį galės būti atliktos pirmosios pamaldos. Be lietuvių architektų Kudoko ir inž. J. Augustinavičiaus, kurių pirmasis padarė planą, o antrasis vadovauja statybos darbams, didelis vaidmuo prie statybos tenka ir žinomam mūsų pedagogui Ignui Malinauskui, kuris čia eina "boso" pareigas, ir jį čia

viai jaunuoliai - jaunuolės. Nuostabiai gražiai ir grynai lietuvių kalba jie atliko savo roles. Daugeliui dalyvių, ypač naujai atvykusiems, sudrėko blakstienos.

Puikiai pasirodė ir vietinis bažnytinis choras, sudainavęs keletą lietuviškų kompozitorių sukomponuotų dainų, vadovaujant tam pačiam J. Žemaičiui. Programą labai pajvairino savo puikiumi samojum ir deklamacijomis p. Jokubauskas.

Baigiantis koncertui, čia dalyvavęs svetys kan. Kapocius ir kitų vakaro dalyvių teisingai pagyrė operetės vaidintojus ir gražiai padėkojo kaip viso ansamblio dalyviams, jo vadovui J. Žemaičiui, taip ypač vietos klebonui — lietuviui patrijarčiui kun. Aug. Petraičiui, kurio dėka taip gražiai tebegyvuoja laisvoje Amerikoje šis tikrai "Lietuvos kempelis".

Dalyvis

randi visuomet — ar lyja, ar sniega, ar giedri dienele.

Treminių minėjimui birželio 17 d. rengiamasi visu platumu: rūpinamasi, kad su baisiaisiais įvykiais būtų gerai supažindinta ir vietos amerikiečių visuomenė.

Neužmirština, kad birželio 17 d. 11 val. įvyks specialios pamaldos katedroje, genocido parodos atidarymas, minėjimas su kalbomis bei menine programa ir kt. Ne tik patys visur dalyvaus, bet ir kitus paraginkim. **Pasirodys, kad esam vieningi ir stiprūs.**

Moterų sąjunga šv. Jurgio parapijoj birželio 3 d. atšventė savo veiklos 35 metų sukaktuves. Narės per 8 val. pamaldas ėjo šv. Komunijos, o vakare parapijos svetainėje turėjo vakarienę.

Holy Name aukštesniąją mokyklą šiais metais baigė aštuoni lietuviai tremtiniai: Nijolė Balčiūnaitė, Donatas Balčiūnas, Mikas Elmontas, Gailutė Klimaitė, Regina Lakačiauskaitė, Aldona Liutkevičiūtė, Viktoras Peteris ir Džiugas Staniškis.

Mirė E. Ambrazaitienė, senosios emigrantų kartos lietuvių, išauginusi savo dukterį Darasevičienę lietuvių veikėja. Palaidota birž. 5 d. Kalvarijos kapuose.

A. B.

EV 4-9293

SALDAINIŲ PALOICIUS

Geriausios rūšies Lengvi Užkandžiai, Kava, Arbata, Hot Chocolate
PUSRYČIAI — PIETOS — VAKARIENĖ — ALUS

Didžiausias pasirinkimas AISKRYMO, namie gaminto iš geriausios smetonos

Priimami užsakymai įvairiems parengimams

JUOZAS GINKUS

195 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

SUTVARKOMI BIZNIŲ TAKSAI

Sutvarkom visokios rūšies taksus visų juridiktų: Federalius Stato ir Vietinius visiems Statams ir Muncipalams Jungtinėse Valstybėse ar Užsieniu šalyse.

Visos knygos ir rekordai raportavimui taksų pavieniams, pavienių biznių, partnerystės ir korporacijų miestui ir už New Yorko miesto ekspertiskai tvarkomos advokato Zubawicz, kuris turi teisės praktikuoti bile teisme Jungtinėse Valstybėse ir Federacijoje Valdoje ir kurio yra patyres accountant dabar tvarkantis taksus visokių biznių, didelių ir mažų, visose šalyse ir užsieniuose. Tada galima daryti ir laisvais. Asmeniški periodiniai ir du-metiniai vizitai yra daromi bile bizniuose naudojant šį patarnavimą visur Jungtinėse Valstybose ir užrubežyje.

Prašome kreiptis angliškai ar lietuviškai dėl smulkesnių kas link mano geriausio jums patarnavimo.

RASYKITE:

STANLEY P. ZUBAWICZ (ZUBAVIČIUS)

131 Ainslie Street

Telefonas: EV 4-3049

Brooklyn 11, N. Y.

SHENANDOAH, PA.

Lietuvių Katalikų Karo Veteranų 1107 grupė, pereitą sekmadienį turėjo pamaldas bažnyčioje, o po pamaldų bendrus pusryčius su programa, bažnyčios svetainėje. Dalyvavo virš pusantro šimto vyrų. Pusryčius paruošė ir patarnavo Shenandoah veteranų 1107 grupės moterų rėmėjų draugija.

Bažnyčioje tai progai pritaikytą pamokslą pasakė Kunigas J. Bagdonas. Svetainėje, laike pusryčių, programos vedėju buvo advokatas Zane-Zajenkauskas. Kalbas pasakė: veteranų grupės vadas, Noreika, advokatas Zane, Kunigas Jonas Lukšys, grupės dvasios vadas. Stalai buvo gražiai papuošti Amerikos ir Lietuvos vėliavų spalvomis. Ant garbės stalo stovėjo šventraščio knyga ir lietuviškas, rankų darbo kryžius.

Mokyklos mokslo metų užbaigimo proga, sekmadienį birželio 3 d. miesto High School didžiulėje svetainėje, lietuvių parapijos vaikučiai turėjo savo programą, kurią sudarė vaidinimas "Jūlytės", dainos ir lietuviški šokiai.

Viskas buvo atlikta lietuvių kalboje.

Žmonių buvo susirinkę pilnutėlė svetainė. Pažymėtina, kad žiūrovų tarpe buvo nemažas skaičius kitataučių ir net žydų. Visi programa buvo labai patenkinti. Kun. Juozas A. Karalius, klebonas, išdalinė diplomus ir už atsižymėjimą moksle, premijas. Šiomet mokyklą baigė dvidešimt trys vaikučiai. Viso mokykloje randasi trys šimtai keturios dešimtys penki mokiniai.

"Mainierius"

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

496 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Gyvenimo vieta

65-43 Grand Ave.

Tel. TWining 4-8087

Maspeth, N. Y.

KLAUSYKIT RADIOJO!

KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ 11 VALANDĄ RYTO

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 4-7142

J. P. GINKUS

Direktorius

AD. JEZAVITAS

Muzikos Dir.

V. UBAREVICIUS

Pranešimų Dir.

Jau 9-ti Metai Kai Visi Klausio—

"Lietuvos Atsiminimų"
RADIO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 p. p.

Stotis WEVD—1330 kil. 5000 w.

JOK. J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

SAVI, PAS SAVUOSIUS!

LIEPOS - JULY 1, SEKMADIENI,
DEXTER, PARKE,
BROOKLYN, N. Y.

"Darbininko" ir T. T. Pranciškony
įsikūrimo Brooklyne proga

DIDINGA Lietuvių Diena

Programoje liaudies dainos, šokiai, įvairūs laimėjimai.

VISI RUOSIASI GAUSIAI DALYVAUTI ĮS TOLIMESNII
VIETŲ RENGIAMOS EKSKURSIJOS AUTOBUSAIS.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)

Graborius-Balsamutojas
Moderniška Kopyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME

254 W. BROADWAY

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį.

Koplyčia šermentims dykai.

Tel. SO 8-1437

South Boston 2-2590

Avenue 2-2484

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Balla-
(Bieliauskas)

Laidotuvių Direktorius
Notary Public

660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva
Graborius-Balsamutojas

231 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Tel. Virgilia 7-4499

F. W. Shalins
(Salinskas)

Laisnuotas Graborius
Suteikiam Garbingas
Laidotuves

— \$150 —

KOPLYČIA SUTEIKIAM
NEMOKAMAI

84-02 Jamaica Avenue,
Brooklyn, N. Y.

Ivairūs skelbimai

William J. Drake
(DRAGUNAS)

LIETUVIS ADVOKATAS

85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 3-7722

PARDUODAMI NAMAI

Kampinis mūrinis namas 3 šeimos
su 10 kambarių, su maudynėmis ir
garažais — \$4,950.

Pardavimui turime namų visose
miesto dalyse — Brooklyne, Queens,
Nassau.

Visuose yra tuščių florų, prieinama
kaina, su mažu įnešimu, netoli stočių.
Taip pat priimu ir pardavimus.

ZINIS

361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

REpublic 9-1506
EVERgreen 4-3487

PARDUODAMI NAMAI

Su tušiais butais ir visais įrengi-
mais: Cypress Hill 2 ir 3 seimų.

Woodhaven — mūriniai 2 ir 3 seimų;
Ridgewood — mūriniai 3, 6 ir 8 sei-
mų; East New York — mūriniai 2, 3
ir 4 seimų. Taip pat malonėkite
kreiptis bižnių ar draudimų reikalais.

J. VASTONAS

Real Estate & Insurance

1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. GLEnmore 5-7285

Davenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Automatic Laundry

Namie skalbti neapsimoka.

Atneškite baltinius mums ir
kai bematant išskalbsime
gerai ir pigiai.

396 W. BROADWAY
South Boston, Mass.

Lietuvis Charles J. Kay, sav.

LIEPOS ZIEDAI

Liepos Ziedų arbata

gerai nuo persišal-

dymų, ji suteikia

praktiškumą ir pa-

stiprinimą. Taipgi

sakoma, gelbstanti

nuo inkstų (kid-

neys) ir pūslių ligų.

Liepos Ziedai yra gerai ir nuo kosulio,

paeinančio nuo šalčio ir gerklės

nesmagumų ir užkimo.

Liepos Ziedai, pašutinus gerai dėti

ant skaudulių, ir skaudančių

sutinių, žaidų ir vočių.

Liepos Ziedai turėtų būti visų

namuose kaip naminė gyduolė.

Liepos Ziedų svaras \$2.50 pri-

siunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

PARDUODA NAMUS

Kai norėsite pirkti ar parduoti na-

mus ar bet kokį bižni, arba apdrau-

sti savo nuosavybę, ar savo gyvybę,

malonėkite kreiptis žemiau pažymė-

tu adresu, kur gausite greitą ir sa-

žiningą patarnavimą.

J. P. MACIULIS

REAL ESTATE & INSURANCE

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virgilia 7-1896

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS

PO GLOBIA MOTINOS SVČ.

Pirminkinė — Eva Markšenė,

625 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. SOuth Boston 8-1288.

Vice-Pirminkinė — B. Galūnienė,

8 Winfield St., So. Boston, Mass.

Tel. SO-8-6029.

Prot. Rašt. — Stefanija Overkienė,

555 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. SO-8-6029.

Finansų Rašt. — B. Čiūnienė,

409 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. SO-8-0948.

Edininkė — Ona Stauris,

51 Tampa St., Mattapan, Mass.

Tel. SO-8-0948.

Tvarkdarė — M. Matejosiūnė,

866 E. 8th St., So. Boston, Mass.

Tel. SO-8-0948.

Rašos GL — Elžbieta Aukštikalnytė,

110 H St., So. Boston, Mass.

Tel. SO-8-0948.

Draugija savo susirinkimus laiko kas

antrą antradienį mėnesio, 7.30 v.

vakare. Parapijos salėje, 492 E.

Jeventh St., So. Boston, Mass.

Visas draugijos reikalais kreiptis

pas protokolo raštininkę

CHARLES SPORTSWEAR
Sav. K. Krasnakevičius,
515 Washington St.,
Boston, Mass. Room 721-722
Siuvame kostumus moterims
ir vyrams ant užsakymo.
Tel. HA 6-9839

RESTORANO DARBUI reika-
linga senesnio amžiaus pora.
Atlyginimas \$175.00 ir mėsės ir
pilnas išlaikymas. Kreiptis: Mr.
Steve, Riverview Restaurant,
9062 Palisade Ave., North Ber-
gen, N. J. Telef. Union 5-1285.

NIEŽEJIMO ODOS

... SAK-SAK OINTMENT

Nauja mostis, naujai sudaryta

pagal vėliausio mokslo supratim-

o, stebėtinai greitai gelbsti

nuo ODOS IŠBERIMO, NIEŽE-

JIMO, DEDERVINTŲ ir PUC-

KŲ, taip pat labai gelbsti nuo

PILES raudonoji gysla (hemor-

rioidai) ir dėl niežėjimo kojų

(athlete's foot). Gal bandei vi-

sokius, tai dar išbandyk geriau-

sius. Užtikrinam pasekmes, ar

pinigus grąžinam. Kaina \$3.00.

DECKEN'S PRODUCTS

P. O. Box 666

Newark 1, N. J.

WE CARRY A COMPLETE LINE OF
FARM NEEDS
Farmer Tractors
McCormick - Deering Farm Machines
International Trucks, Parts & Service
Refrigerators & Home Freezers
Good Used Trucks and Used Farm
Machinery

McCARTHY EQUIPMENT COMPANY

1740 MAIN ST., BROOKTON, MASS.

Tels. 6385 — 8-0771

Telefonas: EVergreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SENUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėti.

Pavieniai ir su šeimos, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Uždandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

ZUPP'S BAR TELEVIZIJA

SPORTAS - MUZIKA

JOS. ZEIDAT, JR., Savininkas

Visų Lietuvių mėgiamiausia, moderniška įrengta užeiga —

Idealiska vieta paviesti ir pavalinti svečius.

VISOKIŲ ROSIŲ GERIMAI IR UŽKANDŽIAI

MALONUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

Žrašome užėti ir įsitikinti.

411 GRAND STREET

Tel. EV. 4-7729

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausį toniką

Piknikams, Vestuvėms,

Krikštynoms ir Visokiems

Parėngimams.

Kainos prielamos.

Myopia Club Beverage Co.

GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.

Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms,

parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus.

Saukite:

BORIS BEVERAVE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E Street

Tel. SO 8-3141,

So. Boston, Mass.

Phone STagg 2-3108

ANTON APPEL

JERSEY PORK

428 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Didžiausias pasirinkimas visokių mėsos

LIETUVIAKOS DESROS — SKANČS SKILANDŽIAI

ŠACHMATAI

— Veda K. Merkis —

• Tautvaša nugalėjo Chilės — Iš Golden Knights turnyrų

meisterį. Chicago pirmenybėse

Tautvaša laimėjo prieš Chilės

meisterį Pizzi. Pastarasis laikėsi

iki šiol be pralaimėjimo (9 par-

tijos lygiom).

Tautvašai beliko 3 partijos

(su Nedved, Dina ir Goodman).

Pereitų metų Chicago Factor

Memorial Turnyre Tautvaša

buvo pirmas, o Nedved antras.

Padėtis: 1. Tautvaša 14½

1½, 2. Poschell 13½

2½.

• New Yorko Chess Review

gegužės nr. paminėjo New Yor-

ko lietuvių šachmatininkų vie-

šėjimą Bostone ir bendrą lietu-

vių pergalę prieš Boylston Chess

Club 9½-5½

SPORTAS

AR VERTA SKALDYTI SPORTINES

JEGAS

Chicagoje vieniųjų metų būvyje įsi-

steigė net 4 lietuvių sporto klubai,

kurie po vienerių metų egzistavimo

pradėjo daryti žygių suos sportinius

vienetus sujungti į vieną lietuvišką

sporto klubą. Tai įvyko todėl, kad nei

vienas klubas negalėjo tinkamai iš-

vyti sportinės veiklos, pasiskirs-

čius sportininkams.

Visai panaši padėtis šiuo metu yra

Brooklyne. Neseniai skaitėme šio

laikraščio skiltyje, kad baigiamas or-

ganizuoti Lietuvių Sporto Klubas; pa-

vieniai sportininkai ir vadovai buvo

kviečiami organizuoti atskirą sporto

sekciją prie Lietuvių Tremtinių

Draugijos, tuo tarpu kai jau 40 me-

tai kai veikia Lietuvių Atletų Klū-

bas, kuris vispasiškai galėtų paten-

kinti visus sportininkų reikalavimus

ir suteikti sąlygas visų sporto šakų

sportininkams pasireikšti savo mė-

giamosios sporto srityse. Atrodo, kad

naujų klubų šalininkai vis labiau

pradeda suprasti, kad naujų vienetų

kūrimas surištas su palyginti didelėmis

išlaidomis, tinkamų patalpų, aik-

ščių ir tinkamų vadovų trūkumu, ku-

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJINIENOS

Paskutiniai pasirengimai treminių minėjimui

Pereitę ketvirtadienį buvo susirinkę New Yorko lietuvių komitetas pasitarti birželio 16 d. Carnegie Hall įvyksiančio treminių minėjimo reikalu. Komitetas nutarė dar atskiru atšaukimu per spaudą kreiptis į visuomenę, kad ji gausiai tame minėjime dalyvautų. Paskutiniai pasirengimai birželio 16 d. Teatro kasoje nupirktieji nebus įskirti lietuvių sąskaiton. Bilietų įsigyti galima lietuvių laikraščių redakcijose ir pas komiteto narius.

Mokslo metų užbaigimą

Brooklyn'o lietuvių šeštadieninė mokykla ruošia birželio mėn. 17 d. 5 v. vakaro, Apiešimo parapijos salėje, Brooklyn'e. Programoje po oficialiosios bus ir meninė dalis.

Dainuos mokinių choras, paruoštas oper. solistės V. Jonuškaitės, tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės, pasoks keletą tautinių šokių ir kt.

Visus mokinių tėvus, mokyklos rėmėjus ir visuomenę, nuširdžiai kviečiame dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Tėvų Komitetas

"Baisiojo Birželio"

dešimtmečio minėjime birželio 16 d., 8 val. vak., Carnegie Hall didžiojo salėje senatoriai: Herbert Lehman, iš New Yorko, Owen Brewster, iš Maine ir DP Comm. narys Edw. O'Connor.

Diakonas Fr. Gedeminas-Leonardas Jočys

pranciškonas, birželio 17 d. priims kunigystės šventinimus Wappingers Falls, N. Y., Mt. Alvernia seminarijos bažnyčioje. Šventinimus suteiks J. E. vysk. Kurtz, pranciškonas iš Vokietijos, kuris neseniai yra grįžęs iš misijų Kinijoje.

Tėvas G. L. Jočys pirmąsias šv. mišias laikys Kennebunk Port vienuolyno koplyčioje birželio 18 d.

Tradiciinis skautų laužas

Joninių proga New Yorko lietuvių skautai birželio 23 d. ruošia tradicinę iškilą ir laužą Bear Mountains vietovėje. Iš Brooklyn'o išvykstama autobusu. Susirinkimo vieta: ties J. Ginkaus baldinių krautuve — kampas Grand ir Union gatvių.

Šioje iškiloje gali dalyvauti skautų bičiuliai ir visi, kurie Joninių vakarą norėtų praleisti skautiškoje nuotaikoje. Kelionės bilieto kaina 2,50 dol. Bilietų galima gauti J. Ginkaus baldinių krautuve, "Gabijs" ir pas paskirus skautus. Išvykstama birželio 23 d. 10 val. iš ryto ir grįžtama apie 10 val. vakare.

Pabatyto Tautų Laisvės Komiteto Lietuvių Komisija kviečia visus lietuvius birželio 16 d. 8 val. vak. į Carnegie Hall dalyvauti didžiuliam pabaltiečių protesto mitingui prieš bolševikų daromas skriaudas Pabaltijos kraštais ir vykdomą nekaltų žmonių naikinimą.

WWRL radijo stotis sustiprinta 20 kartų

Woodside radijo stotis, iš kurios transliuojama visa eilė radijo programų užsieniečių kalbomis, o jų tarpe ir J. Ginkaus lietuviškoji valanda, savo pajėgumą sustiprino 20 kartų.

Juozas Tysliava,

"Vienybės" redaktorius, Chicagoje pereitę savaitgalį per sunkvežimio ir tramvajaus susidūrimą buvo sužeistas. Suteikus pirmąją pagalbą Swifto sveikatos punkte, patalpintas vienoje Chicagos ligoninėje kur padaryta rankos operacija.

J. Ginkus, jaunesnysis gavo notaro teises

Juozas Ginkus, jaun., visuomenininko ir radijo valandos vedėjo sūnus, birželio 4 d. išlaikė egzaminus ir gavo New Yorko valstybės notary public teises. Jo raštinė bus 495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Dar vienas į kariuomenę

Mindaugas Petrika, kauniečio med. dr. Petriko sūnus, dirbęs Micamoldo radijo kondensatorių fabrike, Brooklyn'e, pereitę savaitę pašauktas išvykti į JAV kariuomenę.

Diskusijos lietuvių išlaikymo reikalu

Pereitame New Yorko Ateitininkų Sendraugių susirinkime buvo svarstomas lietuvių išlaikymo šeimo klausimas, daugiausia dėmesio skiriant vaikų apsaugojimui nuo neigiamos aplinkumos įtakos. Šiuo reikalu paskaitą skaitė A. Bendorius, o ją papildė kun. V. Dabušis. Diskusijose gyvai dalyvavo K. Jurgėla, Pr. Naujo-kaitis, J. Rygelis, A. Žuolas, Jonušis, Adomaitis ir eilė kitų kultūrininkų. Prieta išvadų: 1. Šema yra svarbiausia tautinio auklėjimo institucija, 2. Kiekvieno lietuvių yra privaloma pareiga savo vaikus leisti į šeštadieninę lituanistikos mokyklą, 3. Dėti pastangas, kad vaikai skaitytų ne amerikoniškus komiksus, bet jiems skiriamą lietuvišką literatūrą, 4. Siųsti vaikus į vasaros vaikams vaikams skiriamas lietuviškas stovyklas, 5. Dėti prie sumanymo įkurti New Yorko lietuvišką kultūros židinį, įsigyjant atitinkamas patalpas, 6. Parenti sumanymą steigti Lituanistikos Institutą.

BOSTONO ŽINIOS

35 metai tyloje altoriaus tarnyboje

Birželio 2 d. Bostono lietuvių bažnyčioje buvo ypatingos iškilmės. Prie nepaprastai gražiai išpuošto altoriaus šv. mišių aukl atnašavo kunigas, kuris tą dieną žvelgė į savo 35 metų kunigiską praeitį. Tas garbingas jubilatas buvo — So. Bostono lietuvių parapijos klebonas kun. Pranciškus Virmauskis.

Prezbiterijs matėsi didelės būrys kunigų, jų tarpe 3 monsignorai: iš Romos atvykęs Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijos rektorius, mnsgr. Tulaba, Bostone gyvenęs mnsgr. dr. K. Urbanavičius ir Lietuvių Kultūros Instituto Pirmininkas, Lawrence'o lietuvių parapijos klebonas, mnsgr. Pr. Juras.

Šventei pritaikintą pamokslą pasakė mnsgr. L. Tulaba.

Jubilatas yra žinomas savo uolia, bet tyli altoriaus tarnyba, žinomas taip pat kaip tylos lietuvių palaikytojas ir ugdytojas. Jis labai myli jaunimą ir siejoja jo religinio ir moralinio auklėjimu.

Tą dieną garbingas Jubilatas sulaukė daug sveikinimų iš savo parapiečių ir bičiulių, taip pat iš katalikiškų Bostono lietuvių organizacijų. Viešas garbingo Jubilato pagerbimas įvyko birželio 10 d. Bostone.

Pulk. J. Andriusis, Syracuse universitete dėstęs rusų kalbą, buvo parvykęs 10 dienų atostogų į So. Boston pas savo šeimą.

Komp. Julius Gaidelis iš Hartfordo persikėlė gyventi į So. Bostoną.

Mirė Petras Katkauskas, palaidotas pirmadienį, birželio 4 d.

"Darbininkui" aukojo:

Petras Svetka	
iš Maspeth, N. Y.	\$2.00
Ona Menderis	
iš White Sulphur Springs, N. Y.	\$1.50
Aušros Vartų Draugija	
iš Cleveland, Ohio	\$1.00
Moteryų Sąjungos Kuopa	
iš Maspeth, N. Y.	\$1.00
Juozas Lukošius	
iš Brooklyn, N. Y.	\$1.00
Petronėlė Gagenė	
iš Brooklyn, N. Y.	\$1.00

Vieša eisen

Baltijos kraštų okupaciją ir jų gyventojų į Sibirą trėmimo liūdnas dienas prisiminti, Bostone birželio 14 d. lietuvių, latvių ir estai organizuoja bendrą pabaltiečių eiseną miesto gatvėmis.

Tuo reikalu gegužės 31 d. Liet. Pil. Klubo patalpose įvyko pabaltiečių posėdis, o birželio 4 d. toje pat vietoje pasitarimas su amerikiečių spaudos atstovais.

Viešoji demonstracija pradedama birželio 14 d. 12 val. prie Capley Sq. viešojo knygyno.

Lietuvių masinis mitingas

ruošiamas birželio 16 d. 8,30 val. vak. Municipal Building salėje. Mitinge kalbės dr. J. Leimonas, konsulas Šalna ir kt. Dainuos "Gabijs" choras, Dr. J. Antanėlis ir R. Juška. Akompanuos J. Kačinskas. Programoje dalyvaus ir dramaturgas aktorius H. Kačinskas.

Pirmasis piknikas ruoštas LRK Susivienijimo 94 kuopos birželio 3 d. Romovos parke, Brocktone, puikiai pavyko. Dalyvavo virš 1000 žmonių. Dainavo Dr. J. Antanėlis ir A. Sidlauskienė, akompanavo muz. J. Gaubas. Programą pravedė Vakauzas. Seimininkavo S. Jakutis ir A. Sidlauskienė.

Prel. L. Tulaba šių metų gegužės mėn. 31 d. atvyko į Bostoną, kur pravedė šv. Jėzaus Širdies garbei tridienį. Kiekvieną vakarą ir rytą buvo pamokslas ir atitinkamos pamaldos. Katalikiškos šeimos padarė pasiaukojimą šv. Jėzaus ir Nekalčiausiai Marijos Širdžiai.

Tilmana Jokubauskaitė - Bernotienė, kilusi iš Ylakių parapijos, Gedrimų kaimo, Mažeikių apskrities, yra pajieškoma giminių. Ji pati ar apie ją žinantieji yra prašomi parašyti šiuo adresu: kun. Kazys Mažutis, 50 W. 6th St., So. Boston, Mass.

Povilas Likas (Paul Likos) prieš 27 metus atidarė vyriškų rūbų ir baltinių krautuve So. Bostone, Broadway 456. Šiandien jo krautuve lietuviams yra puikiai žinoma ir mielai lankoma. Povilas Likas yra kilęs nuo Panevėžio. Jo žmona Adelė Stukaitė - Likienė yra iš Šimonių. Jiems tartininkauja Stasys Verbecikas, kilęs iš Valcininkų.

Marija Gediminaitė, Bostono lietuvių parapijos mokyklos 8 sk. mokinė, gimusi 1937 m. spalio 29 d. Tauragėje, prieš 2 metus atvykus iš Vokietijos į JAV dalyvavo Federacijos paskelbtame konkurse, parašė straipsnį "Kodėl aš didžiuliu būdama katalikė", ir gavo antrą konkurso premiją.

Milėta Lemanaitė, 7 sk. mokinė laimėjo trečią konkurso premiją.

Pamestas Wittnauer firmos moteriškas laikrodėlis. Nelaimė įvyko sekmadienį, birželio 3 d. tarp Dorchester ir C St., So. Boston, Mass. Radęs praeimas laikrodėlį grąžinti Marijai Tamulaitienei 188 West 9th St., So. Boston, Mass. (17)

Antanas Kulbis, iš kariuomenės stovykloje Virginijoje, buvo parvykęs atostogų pas savo motiną į So. Bostoną, o su juo kartu tarnaujantis treminis Jonas Statkevičius atostogavo pas savuosius Providence, R. I.

Mokytoja 25 mokinių ekskursija iš Deer Isle, Me. buvo atvykusi į Bostoną aplankyti muziejus ir istorines vietas. Ekskursijai vadovavo ten mokytojaus bostonietė Alice Plevokaitė.

Dabarties Pastabos

"Šiapusgrabinis rojus"

Maskvinė "Laisvė", leidžiama Amerikoje žmonėms mulkinti, labai jau iširdo, kad "Darbininke" buvo sugretintos Karolio Markso manifestas su popiežiaus Leono XIII enciklika. Buvo aiškiai parodyta, kad "marksistinė evangelija" yra keršto ir neapykantos pamuštas, o popiežiaus enciklikos iš visų vienodai reikalauja susitaikymo, teisingumo, lygybės ir artimo meilės. Kad tai pilnai nevykdoma, net pačių krikščionių, ne krikščionių yra kalta. Juk krikščionys yra ir A. Bimba, ir Juozapas Stalinas, ir dauguma komunistų. Ar jie, net žymieji komunistų bosai, yra kada vykdę artimo meilės įsakymą, kad galėtų priekaištauti tiems, kurie stengiasi vykdyti, kad ir ne visą pasiekia? Ligi šiol matėme ir patyrėme, kad marksistai tiksliai plūstasi, kerštauja, sėja visur neapykantą, kursto vienus prieš kitus, lyg tie kiti, kad ir turtingesni, kad ir nusikaltę teisingumui, nebėra žmonės? Ar nebėra kito kelių teisingumui atstatyti, kaip tiksliai krauju ir keršto? Popiežiaus enciklikos ji ir nurodo, bet jis komunistams nepriimtinas, nes neleidžia siausti ir vienas skriaudą dar didesnėmis lygti. Juk matome, kad jie dedasi gina nuskriaustų ir prisilegtų žmonių reikalus, o kai patys praturto, valdžios nusigriebė ir ginklo, tai darbo žmonėms užkūrė tokią pirtį, kokios jie neturi šiandien nei pas pikčiausią kapitalistą. Parinkite vieną tokį, kurio labiausiai nenekentate, ir leiskite iš Sibiro, ar koncentracijos stovyklų ar net Donbaso, ar kokio nuskuriosio kolchozo ateiti pas jį ir dirbti. Pažiūrėsim, ką pasirinks. Atidarykite sienas, jei Sovietijoje taip gera, ir leiskite žmonėms pasišiurėti ir laisvai pasirinkti, kur jie nori dirbti ir gyventi. Gana apie sovietinį rojų tik liežuviu malti ir akis durti!

Maskvinė Amerikos gazietė apie jį vis dar svajoja, kaip mažas vaikas apie vandenį rėtyje. Girdi, "žmonija gali gražiau gyventi, ji gali turėti žemę rojų... Kai žmonės bus viskuo aprūpinti, jie, aišku, mažiau ir griesys; nereikės

Nauja lietuviška šeima
Birželio 16 d. susituokia Kropas su Tuinylaitė. Jaunavedžių tėvai yra dideli labdariai ir treminių globėjai. Be to, J. Tuinyla yra BALFo direktorius.

V. Jakštas yra vienas žinomiausių Bostono prekybininkų. Jo krautuve, kampas D St. ir 4 W. St., yra lietuvių susitikimo vieta. Kada neužsiki, ten vis rasi tą ar kitą tautietį. Reikia džiaugtis, kad lietuvių savo tautiečius palaiko. V. Jakštas ir jo žmona yra plačiai žinomi, kaip geros širdies lietuvių patrijotai. Jiems krautuveje talpininkauja p. Bernatonis.

Mokslas Bostono lietuvių parapijos mokykloje baigiasi birželio mėnesį. Mokyklą šiemet baigia nemažas jaunimo būrys.

O. Ivaškienė tautinių šokių grupė beveik kiekvieną savaitę kur nors parodo svetimšaliams mūsų tautinius šokius. Ši grupė atlieka labai didelį lietuvišką darbą Bostone ir jo apylinkėse.

Liaudies Frontas Brooklyn'e
Kaip iš spaudos matyti, siuvely delegato rinkimų proga Brooklyn'e susidarė "liaudies frontas", kurio prieky stovi A. Bimbos "Laisvė" ir J. Tysliavos "Vienybė", kurios sutartinai remia V. Ubarevičiaus kandidatūrą (žiūrėk "Vienybę" Nr. 23 ir "Laisvės" Nr. 112).

Kokiais pagrindais šių laikraščių atstovaujamos srovės sudarė koaliciją, viešumai nepasakelba, bet manoma, kad "Vienybė" užnugaris bimbiniams kuo nors labai įsiteikė, nes "Laisvė" net nukrypo nuo Markso - Lenino - Stalino linijos ir pradėjo girti Ubarevičių, įrodinėdama, kad jis esąs geras vyras, nes į raudonumą labai šnairomis žiūrės.

vogti, nereikės žudyti, nereikės meluoti..." O dabar reikia, galima, leista?

Mes taip pat tikime, kad žmonija gali ir turi gražiau gyventi ir visai negriešyti, o ne tik mažiau. Bet šito nepasieksi vogdamas, žudydamas ir meluodamas, kaip daro bolševikai. Dabar jie apvagia paščiausią skurdžių, išsunkdami iš jo paskutines jėgas ir atimdami paskutinį skarmalą nuogam kūniui pridengti. Mačiau gerai aš tuos žmones Sovietų Sąjungoje — tame žemėje rojuje. Dabar ten žudomas kiekvienas kas tik bent kiek įtariamasis, įskundžiamas, neteisčiai apkaltinamas, norimas nušalinti, sunaikinti. Dabar meluojama visomis dūdomis ir bolševikinėmis gazetomis po visą pasaulį. O paskui, paskui, kai visi komunistiniai bosai bus nutukę, prisigrobę, kraujo pričiulpę, kaž kaip ims viskas keistis, gerėti, aprimti. Voliois sau sotūs žmonės po vaisingą žemę ir net į svetimąją pačią nežiūrės. Gal ir jos bus bendros, kaip pas gyvulius?...

Viskas tai būtų, jei žmogus būtų gyvuly ir neturėtų jokių kitų troškimų ir ydų. Pasibadytų sau ragais, jei kas kiek griešytų, ir knaisiotųsi toliau po žemę. Sotumas ir vilkus padarytų ėriukais.

Graži fantazija — tas "šiapusgrabinis rojus". Lieka tik vienas klausimas neišspręstas: ką reikės daryti su tais, kurie bus per daug nuo bolševikų prisikentę ir didelių skriaudų patyrę, kad neieškotų teisybės ir atlyginimo? Ar juos visus reikės išžudyti, kad žmonija gražiau gyventų?...

L. Kn.

"Profesinė nelaimė"

Birželio 1 d. "Laisvėje" Mizarą priekaišioja Amerikos teismui, kaip jis sako, "klasini teismum".

"Progresyvus (!) lietuvis gydytojas nusmerktas 15 metų kalėti, nes jį patiko profesinė nelaimė — mirė asmuo, kurį jis gydė."

Mes ir daugiau "profesinės nelaimės" pavyzdžių galime duoti: policija kasdieną ką nors pačiumpa laužant įstatymus, kad ir tokius irgi — progresyvus profesionalus — seifą sprogdinant. Taip pat ir jiems pasitaiko "profesinės nelaimės" — policija pagauna. Ir anas "progresyvus" daktaras, neturėdamas praktikos, specializavosi tos rūšies "gydydyme", kuris įstatymais smarkiai baudžiamas. Jam jau ne pirmą kartą pasitaikė "profesinė nelaimė."

Kaip iš spaudos matyti, siuvely delegato rinkimų proga Brooklyn'e susidarė "liaudies frontas", kurio prieky stovi A. Bimbos "Laisvė" ir J. Tysliavos "Vienybė", kurios sutartinai remia V. Ubarevičiaus kandidatūrą (žiūrėk "Vienybę" Nr. 23 ir "Laisvės" Nr. 112).

šeštad. Birželio 16 d. 8 val. vak. Carnegie Hall 57th St. ir Seventh Ave. New York

Polyna Stokk

Dalyvaus Lietuvos, Latvijos ir Estijos Pasiuntiniai, Kalbės J.A.V. Senatoriai.

Koncertinė programoji:

1. Polyna Stokkūtė, lietuviška žvaigždė New Yorko Metropolitan Operoj,
2. I. Naruns, latvių čelistas,
3. Carmen Berendsen, estų smuikininė,
4. Jungtinis lietuvių, latvių ir estų choras. Lietuvius atstovaus Apreiškimo parapijos choras, vedamas p. Sako.

Kiekvieną lietuvių jo tautinė savygarba ir pareiga teipareigoja asmeniškai dalyvavimu prisidėti prie šio protesto prieš tautų žudymą.

Įėjimo bilietai iš anksto gaunami laikraščių redakcijose: "Darbininkas", "Vienybė", "Tėvynė", taip pat pas p. Ginkų, 495 Grand St., ir pas ALT Valdybos narius. Newark — pas p. Trečioką, 314 Walnut St., ir pas p. I. Stuką, 1264 White St., Hillside, N. J. ir Informacijos Centre, 233 Broadway, N. Y. 7, N. Y.

NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA